

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Toelating tot verandering van Familiennaam verleend bij K.B. overeenkomstig de wet van 1 April 1803 (11-21 Germinal XI) - Randvermelding in de geboorteakten

Naar aanleiding van een vonnis op 17 November 1951 uitgesproken door de Burgerlijke Rechtbank te Brussel (Pas. 1952, III, 76) gevolgd door de Burgerlijke Rechtbank te Gent, dd. 17.1.1953 (J. de Trib. 17 Mei 1953) stelt zich de vraag of een K.B. waarbij aan een verzoeker machtiging wordt verleend om zijn familienaam te veranderen, zonder meer in rand van de akten van de Burgerlijke stand betreffende deze persoon mag vermeld worden, eens dat de publiciteitsvoorwaarden, voorzien bij art. 6, 7 der wet van 11-21 Germinal jaar XI werden vervuld en voor zoveel binnen de gestelde termijn geen tegenstel werd gedaan aan het K.B. (art. 8 zelfde wet). Beide hoger aangehaalde vonnissen beslisten dat het K.B., dat aan de reeds aangestipte voorwaarden beantwoordt, zonder tussenkomst van de Rechtbank door de Ambtenaar van de burgerlijke stand in rand der akten mag vermeld worden.

I. *De stelling van deze rechtspraak* is op duidelijke wijze uiteengezet in het vonnis d.d. 17 November 1951 van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel. Deze Rechtbank werd gevat door een verzoekschrift (art. 855 W. B. Rechtspleging) ingediend door een persoon die bij K.B. gemachtigd werd zijn familienaam te wijzigen, en die de Rechtbank verzocht te bevelen dat bedoeld K.B. door de Ambtenaar van de Burgerlijke Stand in de rand zou vermeld worden o.m. van zijn geboorteakte, opdat de uit deze akten af te leveren uittreksels in de toekomst de nieuw toegestane naam zouden vermelden in plaats van de vroegere.

De Rechtbank op eensluidend advies van het O. M. verklaarde 1° het verzoek zonder voorwerp en wees het diensvolgens af,

2° dat de Ambtenaar van de burgerlijke stand op eenvoudige voorlegging van het K.B. waarbij toelating tot naamverandering verleend werd, mag en moet overgaan tot de vermelding van het K. B. in rand der reeds opgestelde akten van de Burgerlijke Stand, die verzoeker betreffen. Dat het K. B. dat bindende kracht heeft door zichzelf, zoniet het « plein et entier effet » niet zou hebben door de wetgever gewild en uitgedrukt in art. 8 der wet van 11-21 Germinal jaar XI.

De beweegredenen van deze beide vonnissen steunen hoofdzakelijk op volgende overwegingen :

1° Art. 99 B.W. dat bepaalt : « wanneer verbetering van een akte van de burgerlijke stand aangevraagd wordt, doet de bevoegde Rechtbank op de door de Procureur des Konings genomen conclusies, daarover uitspraak behoudens beroep... » is ter zake niet van toepassing. Deze wetsbepaling, die tot doel heeft te voorkomen dat de akten van de burgerlijke stand willekeurig zouden gewijzigd worden door de Ambtenaren van de Burgerlijke Stand, vertrouwt aan de Rechtbank van Eerste Aanleg de taak toe te beslissen over de wijzigingen aan deze akten aan te brengen, doch gelast de Rechtbanken niet tussen te komen wanneer de verbetering haar oorsprong vindt in een akte van de openbare macht handelend in het kader van haar bevoegdheid, en die in authentieke vorm aan de ambtenaar van de burgerlijke stand overgelegd wordt.

2° dat deze opvatting volgt uit de interpretatie van art. 99 B. W. in het licht der bepalingen van art. 92 der grondwet die de taak der rechterlijke macht vastlegt in burgerlijke zaken. »

Ter zake is er geen betwisting mogelijk over het recht van verzoeker, dat steunt op een akte door de uitvoerende macht verleend binnen het raam harer wettelijke bevoegdheid en in de authentieke vorm van een K.B. Dit recht is voor geen betwisting vatbaar, en de rechterlijke macht zou diensvolgens niet kunnen tussenkomen noch om het te bevestigen, noch om het te vereenzelvigen.

Het voorwerp van het verzoek valt diensvolgens buiten de door de grondwet vastgelegde taak van de rechterlijke macht. De Ambtenaar van de burgerlijke stand mag en moet op voorlegging ervan het K. B. van naamverandering in rand vermelden van de akten van de burgerlijke stand betreffende verzoeker en dit zonder tussenkomst der Rechtbank. Art. 62 B. W. toont ons trouwens een ander voorbeeld van randvermeldingen door de Ambtenaar in de akten van de Burgerlijke Stand aangebracht zonder tussenkomst der rechterlijke macht.

II. *Nazicht der op het stuk heerschende rechtsleer en rechtspraak en bespreking der argumentatie van*

het vonnis der rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel d.d. 17 November 1951 :

1°) Wanneer we de besprekingen nagaan die in het Tribunaat het opstel van art. 99 B. W. voorafgingen, worden we getroffen door de bezorgdheid die de wetgever bezielde om te voorkomen dat geen akten van de burgerlijke stand zouden gewijzigd worden zonder tussenkomst der rechtbanken. *Duchésne*, in zijn verslag van 23 December 1802 aan het Tribunaat zegt : « ainsi, soit qu'il s'agisse de réparer dans les actes de l'état civil de simples omissions ou des formes mal observées, soit qu'il s'agisse d'objets plus importants tels que des altérations ou fausses désignations dans les noms, prénoms, etc., toujours il faudra recourir à l'autorité des tribunaux. » (Zie Locré, p. 25, p. 85, N° 35) — deze opsomming heeft klaarblijkelijk slechts een exemplatief karakter — en verder in een uitzondering op de regel die besproken wordt in het advies van de Conseil d'Etat van 19 Maart 1808 (opus cit. p. 157) wordt wederom beklemtoond : « régistres de l'état civil qui ne peuvent jamais être rectifiés qu'en vertu d'un jugement ».

In de besprekingen die het opstel der bepalingen der wet van 11. 21 Germinal jaar XI voorafgingen, vinden wij niets dat ook maar toelaat te veronderstellen dat de wetgever heeft willen afwijken van de algemene, duidelijk geformuleerde regel die hij vastgelegd heeft in art. 99 B.W. (zie Locré, blz. 141 en volgende).

Integendeel alles wijst erop dat de wetgever bij verandering van naam geen verbeteringen aan de akten van de burgerlijke stand heeft willen zien aanbrengen dan deze die door de Rechtbank zouden bevolen zijn.

Inderdaad in art. 1, 2, 3 der wet van 11-21 Germinal jaar XI wordt de verandering geregeld van de voornamen. Deze verandering zal slechts kunnen geschieden krachtens een vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg. Welnu de wet voorziet uitdrukkelijk dat het niet volstaat dat de gevraagde verandering van voornaam bij vonnis door de Rechtbank toegestaan werd. *De Rechtbank* zal nog de verbetering van de akte(n) van de burgerlijke stand moeten bevelen. Welk verschil bestaat er op gebied der authenticiteit en der geldende kracht tussen een expeditie van een vonnis waarbij een bevoegde Rechtbank de verandering van een voornaam toekent en een akte der uitvoerende macht, in casu een K.B. waarbij de uitvoerende macht eveneens binnen het kader harer bevoegdheid toelating tot verandering van de familienaam verleent? Het gaat in beide gevallen over de verandering van namen, in het eerste geval van voornamen, in het tweede van familienamen. Er bestaat werkelijk geen enkele reden om te veronderstellen dat de wetgever de tussenkomst der rechtbank heeft nodig geacht om de verbetering van de akten van de burgerlijke stand toe te laten wanneer verandering is tussengekomen in de voornaam, terwijl hij die tussenkomst zou uitgesloten hebben wanneer de familienaam gewijzigd werd.

Heeft de bewoording van art. 8 der wet van 11-21 Germinal jaar XI : « s'il n'y a pas eu d'opposition ou si celles qui ont été faites, n'ont point été admises, l'arrêté autorisant le changement de nom aura son plein et entier effet à l'expiration de l'année » de betekenis die de Rechtbank van Brussel in haar vonnis van 17 November 1951 eraan wil hechten?

Kunnen wij met het besproken vonnis besluiten dat deze bepaling der wet van Germinal jaar XII, geen betekenis meer zou hebben zo overeenkomstig art. 99 B. W. de tussenkomst der burgerlijke rechtbank nog vereist zou zijn om de verbetering te bevelen der akten van de burgerlijke stand, wanneer in de voorwaarden

door het artikel bepaald een K. B. bestaat, waarbij toelating verleend werd om een familienaam te veranderen?

2°) Welk besluit kunnen wij trekken uit de rechtsleer en rechtspraak door het vonnis d.d. 17 November 1951 der Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel aangehaald?

a) Het Arrest van het Verbrekingshof d.d. 7.4.1888, Pas. 1888, I, blz. 166-171.

Er dient opgemerkt dat noch het advies van Procureur-generaal Mesdach de ter Kiele, noch het arrest zelf het vraagstuk dat ons aanbelangt, behandelt. Dit arrest besliste dat derden slechts *bij de Regering* verzet kunnen aantekenen tegen een K. B. van naamverandering, en dat het de Regering *alleen* behoort, met uitsluiting der rechterlijke macht over de gegrondheid van dit verzet te oordelen, dit overeenkomstig de uitdrukkelijke en ondubbelzinnige beschikking van art. 7 der wet van 11-21 Germinal jaar XI. Terecht laat de Procureur-generaal in zijn voorafgaand advies opmerken : « reconnaître aux tribunaux le droit de vérifier à leur tour le fondement de la réclamation, ce serait leur permettre de s'immiscer dans la connaissance des actes de l'administration et de prendre des résolutions peut-être en contradiction avec ceux-ci. Le principe constitutionnel de la séparation des pouvoirs s'y oppose. »

Inderdaad het is in verband met dit probleem, met de grond van de beslissing over het toekennen van de naamverandering en het eventueel na oppositie intrekken der reeds bij K. B. verleende machtiging dat het grondwettelijk beginsel der scheiding der machten zich verzet tegen enige inmenging van de rechterlijke macht. Dit is trouwens ook de zin van art. 8 der wet van Germinal jaar XI : wanneer een jaar zal verlopen zijn sedert de publicatie van het K. B. van naamverandering in het staatsblad, zonder dat oppositie werd gedaan tegen deze beslissing, of indien gedane tegenstellen als ongegrond verworpen werden, zal deze machtiging haar volle en volledige uitwerking bekomen. Dit aspect van de zaak — de bevoegdheid over de beslissing ten gronde — waarover trouwens thans geen betwisting meer bestaat, is nochtans volledig afgescheiden van de vraag die door het vonnis der Rechtbank van Brussel d.d. 17 November 1951 werd gesteld en opgelost.

De bepalingen van art. 99 B. W. zijn algemeen geldend, zonder enige beperking, tenzij de uitdrukkelijk door de wet voorziene (art. 62 B. W.) die dan als uitzondering gelden op de algemene regel vastgelegd in art. 99 B. W.

Het is opvallend dat het arrest van het Verbrekingshof d.d. 7.4.1888, in het besproken vonnis aangehaald, dit onderscheid tussen de beslissing ten gronde — volledig toekomend aan de uitvoerende macht — en het recht der rechtbanken in geval van machtiging tot naamverandering bij K. B. verleend op vraag van verzoeker, de verbetering te bevelen van de hem betreffende akten van de burgerlijke stand, op ondubbelzinnige en klare wijze heeft vastgelegd :

« il suit de là que la loi du 11 Germinal au XI n'est pas en contradiction avec cet article (art. 92 grondwet) quand il défère au Gouvernement le droit de statuer sur les requêtes en changement de nom et de connaître des oppositions faites à ces requêtes dans les cas où elles n'impliquaient pas de questions d'état, et que les tribunaux peuvent, sans violer l'article 107 de la constitution, appliquer les arrêtés royaux pris en exécution de cette loi ».

Zie ook de overwegingen par. 5 van het arrest van het Hof van Verbreking d.d. 4.7.1889, par. I, 1889, 268, 269.

b) De Page T. I., n° 284, noot 3 wordt over hetzelfde punt in het vonnis der Rechtbank van Brussel eveneens aangehaald en wij lezen in dit nummer dat De Page zonder enige aarzeling de zoëven aangeduide opvatting van het Verbrekingshof volledig deelt: « *la procédure à suivre est celle pour les rectifications d'actes de l'état-civil* (art. 855 et suivants Code de procédure civile). *Elle se fait par requête adressée au Tribunal dans l'arrondissement duquel les actes doivent être rectifiés* ».

De door De Page in noot aangehaalde rechtspraak (Brussel 16.5.1885, Pas. id. II, 370; Brussel 8.2.1886, Pas. id. II, 169; Gent 30.6.1888, Pas. II, 1889; Gent 25 Juli 1912, Pas. 1912, II, 225) besluit eensluidend in de klassieke zin: de verbetering van de akten van de burgerlijke stand op grond van een K.B. van naamverandering mag aangevraagd worden aan en moet bevolen worden door de Rechtbank.

Het in dezelfde noot aangehaalde arrest van het Beroepshof te Brussel d.d. 22 Juli 1913, Pas. 1913, II, 320, bepaalt er zich toe te beklemtonen dat de belanghebbende die bij K.B. gemachtigd werd van naam te veranderen, de *verplichting* niet heeft de verbetering aan te vragen van de hem betreffende akten van de burgerlijke stand. Hij mag al dan niet gebruik maken van de hem door de regering verleende toelating. Dit arrest raakt het probleem dat wij behandelen niet aan.

Zover voor de rechtspraak en rechtsleer in het besproken vonnis aangehaald.

c) In een nota in de Pasicrisie, onderaan het gepubliceerde vonnis der Rechtbank van Brussel d.d. 17 Nov. 1951, worden nog verschillende beslissingen vermeld die het vraagstuk opgelost hebben in dezelfde zin als het vonnis in kwestie: Brussel 24.2.1849, B.J. 1849, 331; Brussel 24.2.1865, B.J. 1965, 871; Dendermonde 21.4.1888, B.J. 1888, n° 914. Deze beslissingen (met uitzondering van het vonnis Brussel 24.2.1865) zijn gesteund op dezelfde overwegingen als het vonnis der rechtbank van Brussel 17.11.1951.

In verband met deze argumentatie leze men de noot onder het arrest van het Hof van beroep te Brussel, 1° kamer, d.d. 16 Maart 1885, gepubliceerd in B. Jud. 1885, blz. 857 en volgende. Wij wensen er nochtans op te wijzen dat het vonnis der rechtbank van 1° aanleg te Brussel d.d. 24 Juni 1865 (B. Jud. 1865, 871, 872) het vraagstuk *niet* oplost in de zin van het besproken vonnis, maar wel naar de klassieke opvatting. Het maakt terecht volgens onze mening het onderscheid:

1) tussen het recht voor de uitvoerende macht ten gronde te beslissen, naar eigen appreciatie, bij uitsluiting der rechterlijke macht — principieel van scheiding der machten, en gezien de formele tekst der wet van Germinal jaar XI.

Het is in die zin dat het vonnis bepaalt dat de Rechtbanken niet bevoegd zijn de machtiging tot naamverandering toegestaan door de uitvoerende macht bij vonnis te bekrachtigen of geldig te verklaren. Dit is de betekenis van art. 8 der wet van Germinal jaar XI.

2) de opdracht door de wetgever in art. 99 B. W. aan de rechtbanken en hoven alleen toegekend om verbetering van en verandering aan (zie vonnis Verviers 19.7.1912, P. P. 1913, n° 1164 en advies Proc. Gent, Paul Leclercq arrest verbrek. 7.4.1927, Pas. 1927, I, 194 en volgende; De Page T. I., 284) de akten van de burgerlijke stand te bevelen.

III. Wij hebben reeds gezien dat o.m. De Page door het vonnis d.d. 17 Nov. 1951 aangehaald, dezelfde gevolgtrekkingen niet maakt als het besproken von-

nis uit de bepaling van art. 8 der wet van Germinal jaar XI. In n° 282 T. I., bevestigt De Page dat de beslissing ten gronde van de uitvoerende macht betreffende een toelating tot het veranderen van een familienaam, krachtens het principieel van de scheiding der machten aan het toezicht van de rechtbanken ontsnapt.

De Rechtbanken kunnen slechts de *wettigheid* van het K. B. nagaan, zij mogen de gepastheid der beslissing van de uitvoerende macht niet beoordelen.

Zoals De Page het verder betoogt (284 T. I. reeds aangehaald) is de tussenkomst der rechtbanken dus wel noodzakelijk om de verbetering van de akten van de burgerlijke stand te bevelen in het geval dat ons interesseert.

Beltjens in zijn Code Civil annoté, bespreking van art. 99 B. W. (zie n° 1, 60, 61, 62, 63) en in zijn Code de Procédure Civile annoté, bespreking van de artikelen 855-858, W. B. Rechtspleging (zie o.m. n° 16 en aangehaalde rechtspraak Gent 22.2.1886, B. J. 1886, 663) huldigt dezelfde oplossing, die eveneens aangenomen wordt in de *Pandectes Belges* (zie T. 3, v° actes de l'état-civil, bl. 1123, n° 363 met geciteerde rechtspraak (Brussel 28.2.1849, Pas. 1948, II, blz. 65; Brussel 24.6.1865, B. J. 871 reeds besproken onder n° 2; Brussel 9.8.1876, Pas. 1876, II, bl. 357; Gent 5.11.1878 en 11.12.1878, Pas. 1879, bl. 140, 141) en T. 68 v° Nom n° 377, 382, 382bis met aangehaalde rechtsleer en rechtspraak (o.m. Humblet en Van Hoorebeke). Raadpleeg in zelfde zin het arrest van het Hof van beroep te Brussel d.d. 28.2.1849, Pas. 1849, II, bl. 65 en het reeds aangehaalde arrest van het Hof van beroep te Gent d.d. 25.7.1912, Pas. 1912, II, bl. 225 en volgende, op beroep van een vonnis der rechtbank van 1° aanleg te Brugge d.d. 1.5.1912, Pas. 1912, III, bl. 201.

In *Baudry-Lacantinerie*: « *Traité du Dr. Civil* » T. I. 273 en volgende bl. 313; *Répertoire Dalloz* v° Nom. 116, al. 2, v° Actes de l'état-civil n° 236; *Dalloz Recueil Périodique* (Orléans 27.4.1866, D. P. 1866, II, 224 en D. P. 1946, I, 172, 174, col. 2) zien wij dat rechtsleer en rechtspraak in Frankrijk het eens zijn om te besluiten dat de verbetering der akten van de burgerlijke stand, overeenkomstig art. 99 B. W. door de rechtbanken moet bevolen worden in het geval dat wij behandelen.

Tenslotte vinden wij dezelfde oplossing in *Répertoire Pratique de Droit Belge*, v° Actes de l'état civil, o.m. n° 257 met aangehaalde rechtspraak, en *Roland en Wouters* « *Guide de l'Officier de l'Etat-civil* » n° 87 en 123.

IV. *Besluit*: de bepalingen van art. 99 B. W. zijn algemeen. De akten van de burgerlijke stand kunnen slechts, hetzij in de door de wet uitzonderlijk en uitdrukkelijk voorziene gevallen, verbeterd worden krachtens een gerechtelijke beslissing door de bevoegde rechtsmachten verleend en waarbij de verbetering bevolen wordt. Een K. B. waarbij toelating verleend werd tot verandering van familienaam mag door de Ambtenaar van de burgerlijke stand niet zonder meer op verzoek van belanghebbende en op eenvoudige voorlegging van het K. B. in rand worden vermeld van de hem betreffende akten van de burgerlijke stand. Deze randvermelding moet op vraag van verzoeker door de rechtbank bevolen worden. De Rechtbank zal zich niet mogen uitspreken over de opportuniteit van de door de uitvoerende macht verleende toelating. Zij moet echter (art. 107 van G. W.) de wettigheid van het voorgelegde K. B. nagaan.

O.i. ligt hierin, buiten alle juridische beschouwingen, het practisch belang der betwisting:

Vooraleer de randvermelding te bevelen zal de Rechtbank, na advies van het O.M. nagaan de wettigheid van het K.B. en of voldaan werd aan de publiciteitsvoorwaarden (artikelen 6, 7, 8) opgelegd door de wet van 11-21 Germinal jaar XI.

De werkwijze voorgesteld door het besproken vonnis geeft zeker dezelfde waarborgen niet. Zo de Ambtenaren van de burgerlijke stand in onze grootsteden voldoende vorming hebben om de regelmatigheid van een K. B. van naamverandering na te gaan, kan zeker dezelfde kundigheid niet verwacht worden van de overgrote meerderheid hunner collega's.

Bij aanvaarding der stelling van het vonnis d.d.

17.11.1951 der Rechtbank te Brussel, zou dit gemis aan scholing ongetwijfeld van aard zijn om zelfs buiten ieder kwaad opzet, onregelmatigheden te veroorzaken in de vermelding van K. B. van naamverandering in de rand der akten van de burgerlijke stand.

Wij menen diensvolgens dat de stelling die wij aankleven het best beantwoordt aan de bezorgdheid van de wetgever alle willekeur, weze het te kwader of te goeder trouw, van de Ambtenaar van de burgerlijke stand uit te sluiten bij de verbetering (*lato sensu*) van de akten van de burgerlijke stand.

G. VERHEGGE.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 22 Mei 1953.

Eerste Voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer - Verslaggever : M. Fettweis.

Eerste Advocaat - Generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Verzekering. — Betekenis van « grove fout » in art. 16 van de wet van 11 Juni 1874. — Niet-toepasselijkheid van art. 1153 B. W. op de verbintenis van de verzekeraar tot schadeloosstelling.

De « grove fout » in de zin van art. 16 van de wet van 11 Juni 1874 op de Verzekeringen, die de verzekeraar ontslaat van de verplichting tot vergoeding der schade, is zodanige, die het door de verzekerings-overeenkomst gedekte risico verzuurt.

Artikel 1153 B. W., dat in verbintenissen die alleen betrekkelijk zijn tot de betaling van een zekere geldsom, de vergoeding van schade, voortkomende uit vertraging in de uitvoering, beperkt tot de wettelijke interessen, is niet toepasselijk op de vertraging in de uitvoering van de verbintenis van de verzekeraar, ontstaan doordat deze heeft geweigerd de schadeloosstelling te voldoen.

N.V. Le Patrimoine t/ Fastre en cs.

Gelet op het bestreden arrest, d.d. 11 December 1951 gewezen door het Hof van Beroep te Luik;

Over het eerste middel : schending van de artikelen 1134, 1319 en 1320 van het Burgerlijk Wetboek, 16 van de wet van 11 Juni 1874 op de verzekeringen, en voor zoveel als nodig 97 van de Grondwet, doordat het bestreden arrest van 11 December 1951 beslist heeft, dat in de zin van artikel 16 van de wet van 11 Juni 1874 op de verzekeringen, de grove fout de fout is, welke met dolus kan worden gelijkgesteld, dat tweede verweerder de grove fout niet had begaan, welke de aanlegster van haar verplichtingen bevrijdde, omdat door de invloed van de drank, welke hij onmiddellijk vóór het ongeval had gebruikt, « zijn geschiktheid om voorzichtig te sturen was verminderd geweest » en dat dergelijke staat nog « voldoende ruimte openliet voor de voor de verzekeraar gunstige kansen », zulks terwijl naar luid van de in haar naam vóór het Hof genomen conclusies, aanlegster vooreerst deed gelden « dat de thesis van de eerste rechter, volgens welke de grove fout opzettelijk en doleus diende te zijn, terecht werd verworpen door een groot gedeelte van de rechtspraak, daar deze meer belang

hecht aan het objectief karakter van de fout dan aan het opzettelijk en doleus element er van, dat, al grensde de onder ogen genomen grove fout aan een opzettelijke en boosaardige daad, zij daarmede niet gelijkstond, en dat tweede verweerder, zelfs wanneer bijzondere waarschuwingen waren uitgebleven, zich volkomen bewust had moeten zijn van de abnormale risico's, welke hij ging lopen door zich aan het stuur te zetten », aldus bewarend dat de grove fout niet is gelijk te stellen met dolus, naardien deze zich kenmerkt door de wil om de schadeberckkenende daad te plegen, terwijl de grove fout in de zin van artikel 16 van de wet van 11 Juni 1874 bestaat, zodat de veroorzaker van de schade zich bewust is van het abnormale risico, dat hij met zijn volle wil heeft veroorzaakt, en vervolgens staande hield dat tweede verweerder wel een grove fout had begaan, toen bedoeld ongeval plaats greep, vermits « hij er niet onwetend van kon zijn dat hij, aan het stuur gezeten, in abnormale omstandigheden stuurde », dat het arrest aldus het begrip heeft miskend van de grove fout en de zin van artikel 16 van voormelde wet van 11 Juni 1874 en niet kan worden beschouwd als wettelijk met redenen omkleed, nu het nagelaten heeft de afwijzing te rechtvaardigen van het bij de conclusies van aanlegster in cassatie voorgebrachte middel :

Overwegende dat de fout van de verzekerde, welke de verzekeraar bevrijdt van de last der schade, een fout is welke inzonderheid het door het verzekeringscontract gedekte risico verergert;

Overwegende dat het bestreden arrest vaststelt dat de staat, waarin de bestuurder van het autovoertuig, die het ongeval heeft veroorzaakt, zich bevond « voldoende ruimte openliet voor de voor de verzekeraar gunstige kansen » en dat dergelijke staat « door de verzekeraars in aanmerking wordt genomen bij de berekening van de premie »;

Overwegende dat uit deze vaststellingen voortvloeit, dat de fout van de verzekerde geen verergering van het door het verzekeringscontract gedekte risico ten gevolge heeft gehad en dat zij dus, in strijd met het in het middel gestelde, geen abnormaal risico uitmaakte;

Overwegende dat het arrest aldus een adaequaat antwoord heeft verstrekt op de conclusie van aanlegster en dat het door uit deze vaststellingen af te leiden, dat de fout van de verzekerde de verzekeraar niet bevrijdde van de last der schade, artikel 16 van de wet van 11 Juni 1874 niet heeft geschonden;

Dat het middel niet kan worden aangenomen;

Over het tweede middel, schending van de artikelen 1153 van het Burgerlijk Wetboek, 1 van de wet van

11 Juni 1874 op de verzekeringen, 97 van de Grondwet, doordat het bestreden arrest van 11 December 1951 aanlegster in verbreking veroordeelt tot het betalen van een som van 15.000 frank als compensatoire schadevergoeding boven de verdragingsinteressen wegens niet nakoming van het contract, onder het voorwendsel «dat krachtens het contract zij aan verweerders geen bepaalde som geld schuldig was, maar hetgeen nodig zou zijn om de schadeloosstelling te waarborgen van de personen aan wie enig nadeel mocht zijn berokkend», terwijl door laatstvermelde uitdrukking enkel het betalen kan zijn bedoeld van een som gelds, zulks terwijl de verplichting van de verzekeraar van de aansprakelijkheid bij schadegeval «in se» bestaat in een som gelds en terwijl artikel 1153 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt, dat in verbintenissen, welke zich bepalen tot betaling van een zekere som, de schade en interessen uit de vertraging van uitvoering voortvloeiende nooit in iets anders bestaan dan in de wettelijke interessen:

Overwegende dat uit het bestreden arrest blijkt dat de eis gegrond is op de weigering de tussen partijen tot stand gekomen verzekeringsovereenkomst uit te voeren;

Overwegende dat ten onrechte het middel schending doet gelden van artikel 1153 van het Burgerlijk Wetboek, daar deze bepaling enkel betrekking heeft op vertraging van uitvoering van de verbintenis tot betaling van een som gelds;

Dat het middel naar recht faalt;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegster tot de kosten en tot een vergoeding van 150 frank jegens verweerders.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 21 April 1953.

Voorzitter-Verslaggever: M. Fettweis
Advocaat-Generaal: M. Ganshof van der Meersch

Inkomstenbelasting. — Onvoldoende met redenen omkleed bezwaarschrift tegen de aanslag.

Volgens art. 61, § 3, van de wetten op de Inkomstenbelastingen moeten de door de belastingplichtigen ingediende bezwaarschriften met redenen omkleed zijn, zulks op straffe van verval.

Een belastingplichtige, die zich accoord heeft verklaard met de door de controleur-taxateur voorgestelde verbetering van aangifte, behoudt ongetwijfeld het recht om een bezwaarschrift in te dienen tegen de aanslag, waarmee hij zich accoord heeft verklaard, mits hij het bewijs levert van de te zijnen nadele begane vergissing.

Aangezien in zulk geval het bezwaarschrift van de belastingplichtige gericht is tegen een verbeterde aangifte, welke hij tot de zijne heeft gemaakt door zijn accoordverklaring, moet het om aan de vereisten der wet te voldoen gronden behelzen, die er toe strekken de ommekeer in zijn houding te rechtvaardigen.

Het is dus niet voldoende dat de belastingplichtige in zijn bezwaarschrift verklaart, dat hij de winsten, waarvoor hij is aangeslagen, niet heeft gemaakt.

Belgische Staat (Minister van Financiën) t. Moulin F.

Gelet op het bestreden arrest, de 15e Februari 1950 gewezen door het Hof van Beroep te Brussel;

Over het eerste middel, schending van de artikelen 97 en 112 van de Grondwet, 61, paragraaf 3, van de wetten op de inkomstenbelastingen, samengeschied bij Besluit van 31 Juli 1943, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek, doordat het bestreden arrest, na vastgesteld te hebben dat de requestant zich erbij beperkt zijn reclamatie te staven door volgende verklaring «ik heb de winsten die mij worden toegeschreven niet verwezenlijkt», beslist dat die reclamatie niet behoeft te worden afgewezen als niet met redenen omkleed,

zulks terwijl volgens rechtsleer en rechtspraak het bezwaarschrift om als bij de wet vereist met redenen te zijn omkleed, wel bepaalde grieven moet doen gelden tegen de cijfers, welke de controleur ter berekening van de aanslag als grondslag hebben gediend;

Overwegende dat uit de vaststellingen van het bestreden arrest blijkt dat verweerder, na zich accoord verklaard te hebben met de door de controleur-taxateur voorgestelde verbetering van aangifte, desniettemin een reclamatie indiende tegen het bedrag van de in overeenstemming met dit voorstel gevestigde aanslag;

Dat hij er zich in zijn bezwaarschrift toe heeft beperkt te kennen te geven, dat hij de hem toegeschreven winsten niet verwezenlijkt had en dat het hem volstrekt onmogelijk zou zijn de sommen te betalen, welke van hem werden gevorderd;

Overwegende dat volgens artikel 61, paragraaf 3, van de samengeschiede wetten op de inkomstenbelastingen de door de schuldenaars van directe belastingen tegen het bedrag van hun aanslag ingediende bezwaarschriften met redenen moeten omkleed zijn;

Dat op het niet nakomen van dit vereiste der wet verval van de reclamatie staat;

Overwegende dat de belastingplichtige, die zich accoord heeft verklaard met de door de controleur-taxateur voorgestelde verbetering van aangifte, ongetwijfeld niet beroofd wordt van het recht om een reclamatie in te dienen tegen de aanslag, waarmee hij zich accoord heeft verklaard, wanneer hij het bewijs levert van de te zijnen nadele begane vergissing;

Dat in zulk geval, aangezien de reclamatie van de belastingplichtige gericht is tegen een verbeterde aangifte in de belasting, welke aangifte hij tot de zijne heeft gemaakt door zich accoord te verklaren, zij, om te voldoen aan het vereiste der wet, gronden dient te bevatten, welke ertoe strekken de omkeer te rechtvaardigen, die in de houding van de belastingplichtige is ingetreden;

Dat daaruit volgt dat het bestreden arrest de geldigheid van verweerders reclamatie niet wettelijk heeft kunnen afleiden uit het feit dat deze, door te verklaren dat hij de aangeslagen winsten niet verwezenlijkt had, betwist heeft dat het bedrag der voor aanslag vatbare sommen gerechtvaardigd zou zijn;

Dat het bestreden arrest derhalve de in het middel aangehaalde wetbepalingen geschonden heeft;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat dit cassatie-arrest zal worden overgeschreven in de registers van het Hof van Beroep te Brussel en dat melding ervan zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder tot de kosten;

.....

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 28 October 1953.

Voorzitter : M. Vranckx.
Raadsheren : M. M. Mast en Buch.
Auditeur : M. Vliebergh.

Militaire dienstplicht en gewapend verzet. — Geen vermindering van de voor de wederoproeping bepaalde tijd.

Krachtens art. 6 van het Wetsbesluit van 19 September 1945 tot vaststelling van de rechtstoestand van het gewapend verzet geldt de deelneming aan de militaire operaties van het gewapend verzet tegen de vijand als actieve militaire dienst; hieruit volgt dat de bij het gewapend verzet doorgebrachte tijd in mindering moet worden gebracht op de bij art. 67 van de Militiewet bepaalde werkelijke dienstdiensttijd.

Het Wetsbesluit van 19 September 1945 heeft echter niet ten doel gehad de gewapende verzetslieden van alle militieverplichtingen vrij te stellen.

De artikelen 67-68 van de Dienstplichtwet van 15 Juni 1951 maken een onderscheid tussen de werkelijke dienstdiensttijd en de wederoproeping; de in het gewapend verzet doorgebrachte tijd moet slechts van de werkelijke dienstdiensttijd, niet van de voor de wederoproeping bepaalde tijd worden afgetrokken.

Vroman t/ Belgische Staat (Minister van Landsverdediging) n° 2855.

Overwegende dat het beroep strekt tot de vernietiging van de beslissing d.d. 3 Maart 1953, waarbij de Minister van Landsverdediging weigert verzoeker vrij te stellen van de wederoproeping in het leger;

Overwegende dat verzoeker, geboren 25 November 1925, na verscheidene uitstellen te hebben bekomen, met de lichte 1949 zijn militaire dienst volbracht van 1 October 1949 tot 28 September 1950; dat bij beslissing d.d. 20 Januari 1949 de contrôle-commissie te Antwerpen hem de hoedanigheid van gewapend weerstand toekende en de door hem bij de weerstand doorgebrachte tijd op 1 jaar en 9 maanden vaststelde; dat verzoeker op 22 Januari 1953 vrijstelling van wederoproeping verzoekt daar de tijd die hij in de weerstand had doorgebracht met een effectieve dienst moest worden gelijkgesteld; dat de Minister van Landsverdediging dit verzoek bij de bestreden beslissing afwees;

Overwegende dat verzoeker aanvoert dat artikel 6 van het Wetsbesluit van 19 September 1945 de in de weerstand doorgebrachte tijd gelijkstelt met een werkelijke dienstdiensttijd;

Overwegende dat luidens artikel 6 van het Wetsbesluit van 19 September 1945 tot vaststelling van de rechtstoestand van de gewapende weerstand de deelneming aan de militaire operaties van de gewapende weerstand tegen de vijand als actieve militaire dienst geldt; dat hieruit volgt dat de in de gewapende weerstand doorgebrachte tijd op de bij artikel 67 van de Militiewet bedoelde werkelijke dienstdiensttijd dient aangerekend te worden; dat echter het Wetsbesluit van 19 September 1945 niet tot doel heeft gehad de erkende gewapende weerstanders van alle militieverplichtingen te ontslaan; dat de artikelen 67 en 68 van de Dienstplichtwet van 15 Juni 1951 een onderscheid maken tussen de werkelijke dienstdiensttijd, bij de wet vastgesteld voor de dienstplichtigen die in het contingent zijn opgenomen, en de wederoproeping, geldend voor de militairen met onbepaald verlof;

dat de actieve militaire dienst, bedoeld bij artikel 6 van het Wetsbesluit van 19 September 1945, die is welke overeenkomstig artikel 67 van de Dienstplichtwet wordt opgelegd aan de dienstplichtigen die in het contingent zijn opgenomen; dat derhalve de tijd, doorgebracht in de gewapende weerstand, niet in mindering komt van de tijd voor de wederoproeping bepaald;

Overwegende dat het beroep derhalve niet gegrond is.

Besluit :

Artikel 1. — Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2. — De betaling van het recht van 750 fr. wegens kosten valt ten laste van verzoeker.

NOOT : Invloed van de erkenning als weerstander op de verplichtingen in zake militaire dienst.

Twee wettelijke bepalingen regelen deze invloed :

1. Artikel 6 van de Rechtstoestand van de Gewapende Weerstand, gevestigd bij het Wetsbesluit van 19 September 1945 en gewijzigd door de wet van 30 Mei 1953, dat luidt als volgt : « De deelneming aan de militaire operaties van de Gewapende Weerstand tegen de vijand geldt als actieve militaire dienst ».

2. Het enig artikel van het Wetsbesluit van 27 Februari 1947, genomen ter vervanging van art. 12 van het Wetsbesluit van 25.6.1946 en opgenomen in de Dienstplichtwet van 15.6.1951, art. 12, 2°, 2° al. : « Wordt insgelijks aangezien als een broederdienst het feit dat de vader, moeder, broeder of zuster van de dienstplichtige als militair of verzetslid gedood worden tijdens de krijgsvaardigheden of gestorven zijn ingevolge hetzij verwondingen veroorzaakt door de vijand, hetzij ziekten opgedaan of verergerd in en door de militaire dienst tijdens de oorlog of in het verzet ».

De vraag stelt zich welke de verhouding is tussen deze beide bepalingen. Enerzijds kan men art. 12 als een beperkende interpretatie van art. 6 aanzien : de dienst in de G. W. geldt wel als actieve militaire dienst, doch op voorwaarde dat de weerstander door 's vijands toedoen gedood of overleden is. Anderzijds kan men art. 12 als een uitbreiding van art. 6 aanzien : de dienst in de weerstand kan niet alleen door de weerstander zelf, doch ook door zijn overlevende rechthebbenden ingeroepen worden. De Raad van State, bij herhaling voor dit probleem gesteld, sprak zich op impliciete wijze telkens uit ten gunste van de laatste verklaring. In de probleemstelling zelf deed zich een zekere evolutie voor en dit in volgende zin.

De eerste maal werd volgende vraag aan de Raad (3° Kamer) gesteld : moet op grond van art. 6 (19.9.1945) de tijd, doorgebracht in de G.W., in mindering gebracht worden van de militaire dienstdiensttijd, bepaald door art. 67 van de wet van 15.6.1951?

De Raad beantwoordde deze vraag bevestigend (arrest Defosset, n° 1038 van 31.8.1951). Zijn beslissing was hoofdzakelijk door volgende overweging gemotiveerd : het beginsel, bevat in artikel 6, is algemeen in tegenstelling met de andere weerstandsstatuten (o.a. geheime pers) is zijn strekking door geen enkele andere bepaling van het Wetsbesluit beperkt. Evenmin werd een beperking van art. 6 door de Raad gelezen in het enig artikel van het Wetsbesluit van 27.2.1947.

De tweede maal werd de Raad van State (4° kamer) voor volgende vraag gesteld : kan op grond van art. 6 de tijd, doorgebracht in de G.W., een vrijstelling met zich meebrengen van de wederoproeping, vastgesteld bij art. 68 van de wet van 15.6.1951?

De Raad heeft hierop ontkennend geantwoord (arrest Vroman, n° 2855, van 28.10.1953). Zijn rechtspraak is bondig en Pretoriaans. De laatste over-

weging, waaruit de genomen beslissing voortvloeit, beperkt zich tot een loutere opsomming van volgende punten :

1. De in de G. W. dorgebrachte tijd dient aangerekend te worden op de bij art. 67 van de Militiewet bedoelde werkelijke diensttijd.

De Raad bleef hierbij getrouw aan het standpunt, dat hij had ingenomen in zake Defosset (31.8.1951) : de kracht van art. 6 is door geen andere bepaling beperkt. Sinds die eerste stellingneming deed zich nochtans een nieuw feit voor : de Militiewet trad in werking op 1.1.1952. Volgende vaststelling treft ons in die Militiewet : van de twee reeds bestaande wettelijke bepalingen, betreffende de invloed van de dienst in de G. W. op de militaire dienst, werd alleen de tweede (B.W. 27.2.1947) in de Militiewet, art. 12, opgenomen. Mag het feit dat dit laatste artikel in zijn limitatieve opsomming art. 6 niet vermeldt aangezien worden als een bewijs dat art. 6 moet geïnterpreteerd worden in de enige zin van het wel opgenomen art. 12 ofwel als een loutere onnauwkeurigheid vanwege de wetgever? De Raad heeft door zijn vroeger standpunt te behouden deze laatste mening aanvaard.

2. Het Wetsbesluit van 19.9.1945 (art. 6) heeft niet tot doel gehad de erkende gewapende weerstanders van alle militieverplichtingen te ontslaan.

Vooreerst dient hier te worden opgemerkt dat art. 6 nooit iemand van zijn militaire verplichtingen kan « ontslaan ». Het kan alleen meebrengen dat de tijd, doorgebracht in de G.W., als militaire actieve dienst mag afgetrokken worden van de werkelijke diensttijd.

In tegenstelling met de bewering van verzoeker aanvaardt de Raad hier het bestaan van verscheidene militieverplichtingen. Deze worden zowel naar hun aard als naar hun verhouding tot art. 6 in de volgende overweging omschreven.

3. De artikelen 67 en 68 van de Dienstplichtwet maken een onderscheid tussen de werkelijke diensttijd, bij de wet vastgesteld voor de dienstplichtigen, die in het contingent zijn opgenomen, en de wederoproeping geldend voor de militairen met onbepaald verlof.

Deze overweging raakt de kern van de zaak. Na aanvaard te hebben dat de diensttijd in de G.W. mag afgetrokken worden van de werkelijke dienst bleef er immers slechts één vraag open voor de Raad : zijn de werkelijke diensttijd en de wederoproeping in feite elementen van één zelfde verplichting (standpunt van verzoeker) of zijn zij daarentegen twee afzonderlijke verplichtingen (standpunt van de tegenpartij)? In geval van aanvaarding der eerste opvatting zou art. 6 evenzeer op de wederoproeping als op de werkelijke diensttijd toepasselijk zijn.

De Raad heeft echter op de tweede opvatting aanvaard, daarbij enkel steunend op een textueel argument : de werkelijke diensttijd is bij de wet vastgesteld voor de dienstplichtigen, die in het contingent zijn opgenomen (a. 67), en de wederoproeping gelden voor de militairen met onbepaald verlof (a. 68). Het onderscheid tussen die twee verplichtingen blijkt dus onder meer uit het verschil (in zake militaire toestand) der personen die er aan onderworpen zijn. Duidelijkheidshalve weze hieraan toegevoegd dat het onbepaald verlof de toestand is van de milicieu, die na het volbrengen van zijn werkelijke dienst of van een wederoproeping, naar zijn haardstede gezonden wordt. Welnu die toestand begint pas te lopen na een positieve akte vanwege de overheid die dat verlof toekent aan de milicieu en dus niet, door het eenvoudig verstrijken van de werkelijke diensttijd. Aldus kan de milicieu, die bij vergissing te lang onder de wapens gehouden wordt, zich zelf niet aanzien als reeds

afgezwaaaid met onbepaald verlof en als dusdanig een wederoproeping vervullend. Het textueel onderscheid wordt dus in de praktijk bevestigd.

4. Na vastgesteld te hebben, vooreerst dat de in de G. W. dorgebrachte tijd dient aangerekend te worden op de werkelijke diensttijd en vervolgens dat deze laatste moet onderscheiden worden van de wederoproeping, besluit de Raad in een laatste overweging als volgt : de actieve militaire dienst, bedoeld bij art. 6 van het Wetsbesluit van 19.9.1945 is die, welke overeenkomstig art. 67 van de Dienstplichtwet wordt opgelegd aan de dienstplichtigen die in het contingent zijn opgenomen.

Besluit : Heeft de Raad van State enerzijds geoordeeld dat de strekking van art. 6 van de B.W. 19.9.1945 niet beperkt is door andere bepalingen van het Wetsbesluit zelf (arrest Defosset) of van de nieuwe militiewet (arrest Vroman), dan heeft hij er anderzijds aan toegevoegd dat deze onbeperktheid zich niet uitstrekt tot alle militaire verplichtingen, doch enkel tot de werkelijke diensttijd (arrest Vroman).

O. S.

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 25 Maart 1953.

Voorzitter : M. Thienpont.

Raadsheren : M. M. Verougstraete en Moeneclay.

O. M. : M. Matthijs, subst. procureur - generaal.

Advocaten : Mrs De Potter sr en Verhaegen.

1. **Burgerlijke Rechtsvordering. — Derden-verzet. —** Het als hoofdvordering ingestelde derden-verzet is een afzonderlijk geding en niet een incident in het geding, dat tot het door het derden-verzet aangevallen vonnis aanleiding heeft gegeven. — De vatbaarheid voor hoger beroep van het op het derden-verzet gewezen vonnis moet derhalve zelfstandig volgens de gewone regelen worden beoordeeld.
2. **Erfdienstbaarheid. —** Betekenis van de woorden « *propriété voisine* » in de onderhavige erfdienstbaarheidsclausule.
3. **Dwangsom. — Niet-toelaatbaarheid van een dwangsom; wel mogelijkheid van veroordeling tot een schadevergoeding « ad futurum ».**

1. *Het derden-verzet, als hoofdvordering ingesteld, is een afzonderlijk geding en niet een incident in het geding, dat aanleiding heeft gegeven tot het door het derden-verzet aangevallen vonnis. Derhalve heeft het feit, dat het vonnis, waartegen het derden-verzet is gericht, in laatste aanleg is gewezen, niet ten gevolge, dat het op het derden-verzet uitgesproken vonnis eveneens in laatste aanleg is gewezen. Voor de beoordeling van de vatbaarheid voor hoger beroep van laatstgenoemd vonnis moeten de gewone regels worden toegepast.*
2. *De woorden « *propriété voisine* » in de onderhavige erfdienstbaarheidsclausule moeten niet worden verstaan in de enge zin van « *aapalend erf* », doch van « *naburig erf* ».*
3. *O. M. bovendien : De Rechter is niet gerechtigd krachtens het « *imperium* », dat hij, naar wordt beweerd, zou hebben krachtens artikel 1036 Rv., een dwangsom op te leggen wegens de eventuele verdraging in de tenuitvoerlegging van het vonnis door de veroordeelde partij; zulks zou in strijd zijn met de beginselen omtrent het rechterlijk gewijsde, dat steeds definitief moet zijn, met artikel 1147 B. W.*

en met artikel 9 der Grondwet (*nulla poena sine lege*). Wel vermag de Rechter te veroordelen tot een schadevergoeding «*ad futurum*», die de eventueel door de vertraging in de tenuitvoerlegging van het vonnis te lijden schade niet overtreft.

Ridder van Tieghem de ten Berghe t/ Piens en cons.

Advies O. M.

I. Feiten en voorafgegane acten van de rechtsplegingen:

A. — De heer Ridder van Tieghem de ten Berghe was — en is thans nog — eigenaar van uitgestrekte grondpercelen, gelegen te Merelbeke, bezuiden de steenweg op Zwijnaarde (anders genoemd de Pa-peiaanssreef) en ten westen van de provinciale steenweg van Gent naar Hundelgem, alsmede van het gemeentehuis van Merelbeke en de aldaar gelegen «Ouden Pontweg» (thans de Kerkstraat). Deze percelen werden omstreeks de jaren 1925-1926 door de heer van Tieghem verkaveld met het oog op het aanleggen van een tuinwijk; sedertdien werden zij als dusdanig te koop gesteld.

Zo heeft de heer van Tieghem bij akten, verleden op 21 October 1927 vóór notaris Paul Vander Eecken, te Gent, zekere aaneenpalende bouwgronden van bedoelde verkavelde percelen verkocht — o.m. aan de heer Piens Achilles en aan de echtgenoten Wambeke-Senecaux. Beide verkoopakten omvatten o.m. gelijk-luidende clausules, waarbij het volgende werd bedongen:

«Les acquéreurs devront clôturer leur terrain, dès » l'hiver prochain, à leurs frais, au moyen d'une haie » vive à feuille persistante, qui pourra être plantée » sur la limite séparative des lots. Cette haie devra » avoir une hauteur de 1,75 m. Elle deviendra » mitoyenne lorsque les lots voisins seront vendus, » mais l'acquéreur du lot voisin devra payer la moitié » des frais d'établissement de la haie... enz....»

En verder:

«Toutes les conditions ci-dessus sont stipulées à » titre de servitude en faveur de la propriété voisine » du vendeur, ainsi qu'en vue de l'hygiène et en vue » de parer aux inconvénients du voisinage. Elles » devront être strictement observées, ce pour autant » qu'elles ne soient pas contraires aux dispositions » prises ou à prendre par les autorités compétentes. » En cas d'inobservance de l'une d'elles, le vendeur » aura le droit, un mois après une mise en demeure par » huissier restée infructueuse, de considérer la vente » comme résiliée et de retenir la parcelle vendue » à titre de dommages et intérêts, sans devoir aucune » ristourne ou indemnité aux acquéreurs, enz....»

Kopers Wambeke-Senecaux hebben, bij akte dd. 6 Juli 1934, verleden vóór voornoemde notaris Vander Eecken, hun perceel verkocht aan voornoemde heer Piens Achilles en aan zekere heer De Noyette Oscar, die op hun beurt bij akte, verleden vóór notaris Nève, te Gent, op 20 Januari 1936, een perceel ervan (hetwelk het voorwerp is van onderhavig geding) hebben verkocht aan de echtgenoten Ernest Coppens-Maes.

Ingevolge het overlijden van de heer Coppens Ernest behoort dat perceel thans toe aan zijn weduwe, Maes Eugénie en aan zijn dochter Coppens Simonne, echtgenote Vande Castele Albert.

De verkoopakte Wambeke-Senecaux—Piens en De Noyette bepaalde dat deze verkoop gedaan en aanvaard werd onder de voorwaarden, bedongen in de

hierboven vermelde verkoopakte dd. 21 October 1927, waarvan kopers lezing en afschrift ontvingen.

Anderzijds werd in de verkoopakte Piens en De Noyette—Coppens-Maes bedongen dat de kopers zich ertoe verbonden alle nadelige, zo zichtbare als onzichtbare, erfdienstbaarheden te gedogen, waaraan het gekochte goed zou kunnen onderworpen zijn, behoudens hun recht zich daartegen te verzetten en de voordelige erfdienstbaarheden ten hunne behoefte te doen gelden.

In dat verband verklaarden kopers Coppens-Maes kennis te hebben genomen van de hierboven vermelde verkoopakte dd. 6 Juli 1934 en «zich aan alle ver» bindingen, bepalingen en voorwaarden in zelfde akte » vermeld, te onderwerpen».

B. — Naar aanleiding van onenigheid, gerezen tussen de consoorten Maes-echtgenoten Vande Castele-Coppens en hun buurman, en vroegere verkoper Piens Achilles, hebben eerstgenoemden op 6 April 1949 de heer Piens vóór de heer Vrederechter van het kanton Oosterzele doen dagvaarden ten einde op grond van de artikelen 647 van het B. W. en 29 der wet dd. 7 October 1886 (Landwetboek) te horen verklaren dat de haag, welke de N.W. grens van de erven van beide partijen scheidde, zou dienen te worden verwijderd en vervangen door een gemene muur in betonnen platen van 2,30 m. hoogte, op te trekken op kosten van aanleggers.

Bij vonnis op tegenspraak dd. 13 September 1949, werd deze eis door de heer Vrederechter toegewezen.

Op het door de heer Piens ingestelde hoger beroep heeft de rechtbank van eerste aanleg te Gent bij vonnis op tegenspraak dd. 9 Februari 1950 de beslissing van de heer Vrederechter bevestigd, o.m. omdat vooreerst de consoorten Maes—echtgenoten Vande Castele—Coppens «slechts gebonden zijn — aldus » dit vonnis — tegenover de heer Pierre van Tieghem, » die de oorspronkelijke eigenaar was van die gronden » en te wiens voordele dezer clausules (te weten de » verplichting tot scheiding der erven door middel van » een groenblijvende haag) voorzien werden», en omdat verder naar luid van hetzelfde vonnis, «deze » persoon geen partij is in het huidig proces, en de » rechtbank niet hoeft na te gaan welke rechten deze » persoon zou hebben of niet hebben».

Tegen dit in laatste aanleg gewezen vonnis blijkt tot nog toe geen voorziening in verbreking te zijn ingesteld. Wat meer is: partij Maes—Coppens—Vande Castele heeft op grond van die beslissing de levende haag tussen haar eigendom en het erf Piens doen verdwijnen en vervangen door een muur in betonnen platen.

C. — Naar aanleiding van dit vonnis dd. 9 Februari 1950, dat hem wellicht door zijn gewezen koper, de heer Piens, ter kennis werd gebracht, heeft de heer van Tieghem de ten Berghe vooreerst in Maart 1950 bij aangetekende brief aan de consoorten Maes—Coppens—Vande Castele verbod opgelegd de groenblijvende haag tussen hun eigendom en het aanpalende erf van de heer Piens uit te roeien en door een afsluiting in betonnen platen te vervangen.

Vervolgens heeft hij bij deurwaardersexploot dd. 29 April 1950 vóór de rechtbank van eerste aanleg te Gent tegen voormeld vonnis derden-verzet aan al de vroeger in zake betrokken partijen doen betekenen op grond van de bewering dat dit vonnis, dat trouwens de rechten van de oorspronkelijke eigenaar uitdrukkelijk voorbeheld, uit het oog verloren had dat het beding, houdende verplichting tot scheiding der verkochte percelen door middel van een groene haag,

een zakelijk recht en geen persoonlijke verbintenis had doen ontstaan, en de bij de verkoopakte dd. 21 October 1927 geschapen erfdiensbaerheid het door de echtgenoten Wambeke-Senecaux gekochte perceel zodus bleef bezwaren, alhoewel dit perceel naderhand voortverkocht werd aan Piens—De Noyette en vervolgens aan de echtgenoten Ernest Coppens—Maes, met het gevolg dat de eigendom, verkregen door de consoorten Weduwe Maes—Coppens Simonne, als lijdend erf, aan de erfdiensbaerheid ten voordele van alle andere naburige heersende erven van de heer van Tieghem steeds onderworpen is.

Wegens de door het vonnis dd. 9 Februari 1950 beweerde krenking van zijn rechten en het hem veroorzaakte nadeel vorderde de heer van Tieghem dan ook van de rechtbank, dat zij dit vonnis zou te niet doen en aan de consoorten Maes—Coppens—Vande Castelle verbod zou opleggen tussen de twee aanpalende percelen enige andere afsluiting te plaatsen of te behouden dan een altijd groen blijvende haag van 1,75 m. hoogte en aan dezelfde partijen zou bevelen de afsluiting in betonnen platen weg te ruimen en door een dergelijke haag te vervangen, op straf van 100,— frank schadevergoeding per dag vertraging.

Tot verweer tegen dit aldus ingestelde derden-verzet hebben de consoorten Maes—Coppens—Vande Castelle bij hun eerste besluiten bij wijze van weder-eis een schadevergoeding gevorderd ten bedrage van 5.000,— frank wegens tergend en roekeloos geding. Van meetaf dient echter te worden opgemerkt dat zij deze eis enkel in de beweegredenen, doch geenszins in het beschikkend gedeelte van hun besluiten hebben geformuleerd.

Wellicht heeft de Rechtbank dan ook om die reden met deze weder-eis geen rekening gehouden en zelfs daarover een volledig stilzwijgen bewaard.

Inzake dit derden-verzet werden verder door de Rechtbank twee vonnissen gewezen :

1° Een eerste vonnis dd. 11 Mei 1951, waarbij de Rechtbank, na in de beweegredenen van haar beslissing uitdrukkelijk en textueel te hebben verklaard : « dat alzo de eiser gerechtigd is zich tot de Rechtbank » te wenden door middel van het verzet door derden », evenwel in het beschikkend gedeelte van haar vonnis niets beslist omtrent de ontvankelijkheid van het derden-verzet en zich ertoe beperkte, vooraleer ten gronde te beslissen, een persoonlijke verschijning van partijen in raadkamer te bevelen.

De Rechtbank heeft deze persoonlijke verschijning van partijen gesteld amper op vier dagen na de datum van de uitspraak van dit vonnis, zijnde op Dinsdag 15 Mei 1951, datum waarop verweerder Piens en verweester Maes Eugénie door de Rechtbank in raadkamer ondervraagd werden, terwijl integendeel de afwezigheid van de derde-verzetdoende partij, de heer Van Tieghem, vastgesteld werd.

Nochtans uit de op 6 Juni 1951 door de raadsman van de heer van Tieghem aan de Rechtbank schriftelijk verstrekte inlichtingen en tevens uit naam van zijn partij gedane verontschuldigheden was reeds duidelijk gebleken, dat de uitnodiging om op 15 Mei 1951 ter raadkamer te verschijnen, de heer van Tieghem persoonlijk niet tijdig had kunnen bereiken en deze uitnodiging op Zaterdag 12 Mei slechts aan zijn zoon was overhandigd, omdat de heer van Tieghem ter gelegenheid van de Pinksterdagen (13 en 14 Mei) in Zwitserland op reis was.

Bij dezelfde brief bevestigde de raadsman van de heer van Tieghem diens wil de erfdiensbaerheid betreffende de afsluitingen te doen eerbiedigen, daar zij aan zijn verschillende verkavelde bouwgronden, alsmede aan de reeds verkochte perceel, hun bijzondere

waarde als tuinwijk moeten verzekeren en behouden.

2° Op 14 Juni 1951 sprak de Rechtbank echter zonder meer een tweede vonnis uit.

Vaststellende dat de uitnodiging tot verschijning op Dinsdag 15 Mei 1951 aan de zoon van Tieghem ter hand gesteld werd op Zaterdag 12 Mei 1951, leidt de Rechtbank hieruit af dat de heer van Tieghem — of ten minste zijn zoon, die de Rechtbank « zijn volmacht-drager » noemt — « tijdig » verwittigd werd. Verder, uit de « niet verontschuldigde » afwezigheid van de heer van Tieghem op de daaropvolgende Dinsdag meent zij te mogen besluiten dat de derde-verzetdoende partij hierdoor bewezen heeft dat zij zich om de zaak weinig bekommert, terwijl dezelfde partij in gebreke blijft te bewijzen dat het door haar aangevallen vonnis haar rechten heeft benadeeld en zij ten slotte vrijwillig in gebreke is gebleven aan de Rechtbank de gewenste inlichtingen te verschaffen.

Enkel op grond van zulkdanige overwegingen heeft de Rechtbank het derden-verzet afgewezen als zijnde niet gegrond, ofschoon uit de bundels blijkt dat beide partijen bij hun besluiten zich de moeite hadden getroost vrij ernstige overwegingen en beschouwingen naar voren te brengen, zowel inzake de al dan niet ontvankelijkheid van het derden-verzet als nopens de grond zelf van het geschil.

Tegen deze beide vonnissen is de derde-verzetdoende partij met inachtneming van de voorschriften van artikel 451, eerste lid, van het W. v. B. Rv., tijdig en in regelmatige vorm in hoger beroep gekomen.

II. Is het aangewende rechtsmiddel ontvankelijk?

1° Vooreerst dient te worden opgemerkt dat appellant in zijn inleidende dagvaarding bij deurwaarders-exploot, houdende derden-verzet tegen het vonnis dd. 9 Februari 1950, en bij ontstentenis van elke wettelijke schattingsgrond, zijn eis overeenkomstig de voorschriften van artikel 33, eerste lid, der wet op de bevoegdheid dd. 25 Maart 1876, geschat heeft in elk van zijn onderdelen en ten opzichte van elk der partijen op meer dan 25.000,— frank, schatting welke door de oorspronkelijke verweerders niet tegengesproken werd.

2° Zodra aldus vaststaat dat de waarde van het geschil het bedrag van de bepaalde grens voor (de niet-vatbaarheid voor) hoger beroep op wettelijke en regelmatige wijze overschrijdt, dient aan het algemeen grondbeginsel te worden herinnerd, dat een der hoekstenen is van onze burgerlijke rechtsvordering, te weten dat het hoger beroep principieel ontvankelijk is in alle zaken, zo dikwijls de wet hiervan niet uitdrukkelijke afgeweken is. (Zie : wet dd. 1 Mei 1790 en de artikelen 16, 17 en 21 der wet dd. 25 Maart 1876; Braas : Précies de Proc. civ., 3e uitg., 1944, B. II, n° 1191, blz. 620; René Morel : Traité élém. de proc. civ., 2e uitg. 1949, n° 615, blz. 480.)

3° Waarom zou derhalve bij ontstentenis van elke afwijkende wetsbepaling de bij wijze van derden-verzet ingestelde rechtsvordering aan de toepassing van het voormelde principe van dubbele instantie dienen te worden onttrokken?

Weliswaar valt niet te betwisten dat het derden-verzet facultatief is, omdat de derde, verschanst achter het artikel 1351 B.W., inderdaad een louter defensief standpunt kan innemen en zich ermede kan vergenoegen, zo het vonnis hem wordt tegengeworpen, te beweren dat dit vonnis, wat hem betreft, niet gezag van het rechterlijk gewijsde heeft. (Zie : Burg. Seine, 15 Maart 1929, D. H. 1929, 279.) Van deze beschouwing uitgaande, hebben sommige oude auteurs, zoals Chauveau s/ Carré (5e uitg., B. IV, artikelen 475,

476 W.B. Rv., quest. 1729; B. X, V° Tierce opposition, n° 155 tot 160), Merlin (Quest. de dr., V° Opposition tierce, 62), Poncet (B. II, n° 421, blz. 137), en Bioche (V° Tierce opposition, 85), de opvatting verdedigd dat de Rechtbank van eerste aanleg, waarbij het derden-verzet anhangig gemaakt is, steeds in laatste aanleg uitspraak zal doen, omdat, naar de mening van deze schrijvers, de derde, die het derden-verzet verkozen heeft om een vonnis, dat hem nadeel berokkent, te bestrijden, en dus zijn toevlucht genomen heeft tot een louter facultatief rechtsmiddel, het enkel aan zich zelf te wijten heeft, zo hij zich vrijwillig heeft onderworpen aan al de strenge uitzonderingen, welke dit rechtsmiddel tot gevolg heeft, o.m. aan de beroving van de dubbele instantie « par raison fort simple — » zo verklaart Chauveau — que la tierce opposition « étant une sorte d'incident qui se lie à la cause ou » qui la remet en question, elle en prend nécessairement le caractère dans l'état où cette cause se » trouve et ne peut même en avoir d'autre en sa » qualité d'accessoire » (Chauveau s/ Carré, op. cit., question, n° 1729, blz. 560), waaruit derhalve zou volgen dat, indien het derden-verzet aangewend is tegen een vonnis in laatste aanleg gewezen — o.m. door de Rechtbank van eerste aanleg, rechtdoende in hoger beroep van een vonnis van de Vrederechter — dit derden-verzet het kenmerk zou overnemen van de zaak in de staat waarin de Rechtbank van eerste aanleg ervan kennis nam en in dat verband het door het derden-verzet aangevallen vonnis heeft gewezen, zodat ook het op het derden-verzet gewezen vonnis zou dienen te worden beschouwd als zijnde in laatste aanleg uitgesproken.

De argumentatie, die deze zienswijze moet staven, is niet van aard ons te overtuigen. Inderdaad:

a) Het derden-verzet is niet altijd als een louter facultatief rechtsmiddel te beschouwen. Doorgaans is het weliswaar geen noodzakelijk rechtsmiddel, maar, zoals een arrest van het Hof van Verbreking van Frankrijk opmerkt (zie: Cass. fr., 2 Mei 1927, Gaz. Pal. 1927, II, 219), moet dat buitengewoon rechtsmiddel (une voie de recours extraordinaire) niettemin in ruime mate worden verleend aan elk persoon, die in het geding geen partij was en nochtans door het vonnis een actueel of zelfs een louter gebeurlijk nadeel ondergaat. Zoals René Morel (op. cit., n° 682, blz. 524-525), die het voormelde arrest aanhaalt, opmerkt, zo de derden nooit ertoe verplicht zijn hun toevlucht tot het derden-verzet te nemen (zie: Dalloz, Rép. Prat., V° Tierce de l'opposition, n°s 3 tot 7), hebben zij niettemin steeds de keus tussen de aanvallende weg, hen door de wet door middel van het derden-verzet opengelaten, en de defensieve weg, gegrond op artikel 1351 B. W. Er kunnen zich echter gevallen voordoen, waarin — zoals in het onderhavige — de derde bezwaarlijk een ander middel als het derden-verzet zou kunnen aanwenden ten einde een voor hem schadeberokkend feit, verricht op grond van een vonnis waarbij hij geen partij was, te verhinderen, zodat in dergelijk geval het derden-verzet eerder zelfs als een noodzakelijk rechtsmiddel voorkomt. (Zie ook het voorbeeld aangehaald door R. Morel, op. cit., n° 682, blz. 524). Het standpunt van het steeds facultatief kenmerk van het derden-verzet, waarop Chauveau en andere hierboven genoemde auteurs o.m. hun zienswijze doen steunen, kan dus in elk geval niet als volstrekt worden aangezien.

b) Wat meer is: de bewering als zou het derden-verzet enkel een incident of een accessorium zijn van het geding, dat tot het aangevallen vonnis aanleiding gaf en derhalve het kenmerk van de toestand van dit geding zou overnemen, kan naar ons oordeel bezwaar-

lijk aangenomen worden. Het wil ons voorkomen dat, waar zoals in deze zaak het initiatief van de derde is uitgegaan met het oog op het bestrijden en het doen vernietigen van het tussen andere partijen op tegenspraak of bij verstek reeds gewezen vonnis en waar aldus het derden-verzet ten principale (en niet op incidentele wijze) is ingesteld, het ongetwijfeld gaat om een nieuwe en afzonderlijke eis, waardoor bij de Rechtbank, die het vonnis gewezen heeft, een geding anhangig is gemaakt, hetwelk duidelijk moet worden afgescheiden van het geding, dat tot het door derden-verzet aangevallen vonnis aanleiding gaf. Waar het derden-verzet zich voordoet na de rechterlijke beslissing, mag het immers niet worden verward met de vordering tot tussenkomst, dewelke integendeel gedurende de rechtspleging, die deze beslissing voorafgaat, en dus vóór deze rechterlijke beslissing ingesteld wordt. (Zie: Braas, op. cit., n° 1590; blz. 793-794.)

Dat het derden-verzet dan ook geenszins als een » sition ne constitue par un incident de l'instance à la » geding kan worden beschouwd en de stelling van Chauveau en anderen dienvolgens haar hoofdzakelijke grondslag mist, is de zienswijze, welke duidelijk uiteengezet werd in een arrest, gewezen door het Hof van Beroep te Lyon dd. 8 Maart 1911 (Pas. 1911, IV, 156), waarbij dit Hof o.m. verklaart: « qu'une tierce opposition ne constitue pas un incident de l'instance à la » suite ou au cours de laquelle elle est formée; qu'un » incident ne peut s'entendre que d'une procédure qui, » pendant le cours d'une instance, vient notamment » entraver, arrêter, compliquer, suspendre, interrompre » la marche ordinaire de celle-ci; que bien loin que » la tierce-opposition produise aucun de ces effets, au » contraire l'instance dans laquelle a été rendu le » jugement frappé par cette voie de recours extraordinaire, s'est trouvée terminée par ce jugement » où continue sa marche normale; que celui qui se » porte tiers opposant à un jugement, introduit une » instance nouvelle, distincte de celle qui a abouti au » jugement attaqué; »

Ook De Paepe (Compét. civ., B. I, blz. 442, n° 47), wiens leer samen met voormeld arrest door appellant zeer terecht wordt aangehaald, is dezelfde mening toegedaan. (Zie ook: Beltjens: C. Proc. civ., B. II, sub artikelen 475, 476, n° 2, laatste alinea.)

Zodra aanvaard wordt dat het derden-verzet in tegenstelling met de vordering tot tussenkomst een nieuw en afzonderlijk geding is, dat dus geenszins kan worden bekleed met het kenmerk van de aanleg van het geding, dat op het door derden-verzet aangevallen vonnis is uitgelopen, omdat dit derden-verzet nu juist noch een incident, noch een bijzaak is van dit eerste geding, kan in verband met het beginsel van de ontvankelijkheid van het hoger beroep in alle zaken telkenmale de voorschriften inzake aanleg werden nageleefd en de wet het hoger beroep niet heeft uitgesloten, bezwaarlijk in de mening worden volhard als zou het vonnis, door de Rechtbank van eerste aanleg op dit derden-verzet uitgesproken, in laatste aanleg zijn gewezen, omdat het door dezelfde Rechtbank gewezen vonnis, waartegen derden-verzet is gedaan, ook in laatste aanleg gewezen is.

De meerderheid van de Belgische en Franse rechtsgeleerden en van de Franse rechtspraak neemt dan ook aan dat inzake derden-verzet het beginsel van de dubbele instantie dient te worden gehandhaafd, omdat het kenmerk van het door een derde aangevallen vonnis, gewezen op een door een andere partij ingestelde eis, niet tot uitwissel kan hebben, dat deze derde van het voordeel van de eerste aanleg zou worden beroofd, voordeel dat hij ongetwijfeld zou hebben genoten, had hij in plaats van het rechtsmiddel

van het derden-verzet aan te wenden een hoofdvordering in de gewone vorm ingesteld. (Zie o.m.: Dalloz : Jurispr. Gén. - Codes Annotés. - Nouveau Code de Proc. civ., B. III, uitg. 1913, sub. artikel 475, n^{rs} 22, 23, 24; Carré : Traité sur la compétence, 2e deel, B. II, Titel IV-q, 306; Glasson et Colmet-Daage, 2e uitg., B. II, n° 1051, blz. 140; Glasson et Tissier : Proc. civ., B. III, blz. 564, n° 994 in fine; Tissier, n^{rs} 189 en 190, blz. 288; Garsonnet et Cézard : Bru, 2e uitg. B. VI, § 2453, blz. 603; Pigeau : B. II, blz. 66.)

Het vonnis, dat uitspraak doet op derden-verzet, is derhalve vatbaar voor verzet, hoger beroep en verbreking, naar de regelen van het gemeen recht. (Zie o.m.: R. Morel : Traité élém. de proc. civ., 2e uitg., 1949, n° 691, blz. 528; Van Bauwel : Handboek van het Burgerlijk Procesrecht, B. II, uitg. 1936, n° 732, blz. 400. Anders echter : Brussel, 2e Kamer, 9 Juli 1952, J. T. 1953, blz. 193-194.)

Beweren — zoals geïntimeerden het voorhouden — dat te hunnen opzichte dit beroep het geschil aan een derde instantie onderwerpt, zou er op neerkomen elke zelfstandige aard aan het derden-verzet te ontzeggen en deze als afzonderlijk te beschouwen vordering met het incident van de tussenkomst, te verwarren, zoals geïntimeerden blijkens de door hen aangehaalde citaten schijnen te doen.

Wij komen dienvolgens tot het besluit dat het vonnis, waarbij over het derden-verzet uitspraak is gedaan, vatbaar is voor hoger beroep, naargelang de aard en het bedrag van de door derden-verzet ingestelde eis; overschrijdt dit bedrag ofwel, bij ontstentenis van wettelijke schattingsgrond, overschrijdt de naar artikel 33 der wet op de bevoegdheid bepaalde regelen geschatte waarde de bij artikel 16 dezer wet bepaalde grens van de niet-vatbaarheid voor hoger beroep, zo zal het daarop gevallen vonnis in eerste aanleg gewezen zijn, onverschillig of het door derden-verzet aangevallen vonnis zelf in laatste aanleg uitgesproken is en omgekeerd. (Zie : Fuzier-Herman : Rép. Gén. Alphabétique du Droit Français, V^o, Tierce-Opposition, B. 35, n^{rs} 474 en 475 en de aldaar aangehaalde rechtsleer en rechtspraak; Beltjens : Code de Proc. civ., sub. artikelen 475 en 476, n° 7; Dalloz : Rép. Prat., B. 12, V^o Tierce-opposition, n° 356; Dalloz : Nouveau Rép., 1950, B. IV, V^o Tierce-opposition, blz. 506, n^{rs} 99 en 100 en V^o Degrés de juridiction, B. XV, blz. K 644, n° 61; Pand. B., V^o Tierce-opposition, n^{rs} 487 en 488.)

Het door geïntimeerden tot staving van hun besluit tot niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep aangehaalde arrest van het Hof van Verbreking van Frankrijk dd. 1 Augustus 1865 (D. P. 1865, I, 357, en vermeld onderaan artikel 475 — W. van B. Rv. — van de « Codes Servais et Mechelynck, uitg. 1947), verre van de hierboven uiteengezette zienswijze tegen te spreken, is bij nader onderzoek van het geval waarop het betrekking had en « a contrario » niets anders dan de bevestiging van deze mening, zoals appellant oordeelkundig opmerkt.

In de onderhavige zaak viel de door het derden-verzet ingestelde eis uiteraard en wegens zijn bedrag of waarde onder de bevoegdheid van de Rechtbank van eerste aanleg.

Trouwens, gericht tegen een vonnis waarbij de Rechtbank van eerste aanleg, rechtdoende in hoger beroep, het vonnis van de Vrederechter bevestigd had, moest dit derden-verzet noodzakelijk aanhangig gemaakt worden bij de Rechtbank, die het bevestigend vonnis had gewezen, en niet bij de Vrederechter. (Zie : Carré : op. cit., p. 1727; Parijs, 22 Juni 1846, D. P. 1852, V, 536; Rennes, 20 April 1850, D. P. 1852,

II, 203; Aix, 14 November 1865, D. P. 1866, II, 17; deze drie arresten worden ook aangehaald door Beltjens : C. de Proc. civ., sub-artikelen 475-476, n° 4.)

Het derden-verzet werd dus ingesteld derwijze, dat de Rechtbank van eerste aanleg rechtsgeldig kennis nam van dit rechtsmiddel en van de eis welke het tevens omvatte.

Daar deze eis regelmatig boven het bedrag van de niet-vatbaarheid voor hoger beroep geschat was, besluiten wij op grond van al de hierboven uiteengezette beschouwingen tot de ontvankelijkheid van het hoger beroep.

Weliswaar, ware « in casu » de hoofdzaak onder de normale bevoegdheid gevallen van de Rechtbank van eerste aanleg en niet van de Vrederechter, en ware deze vordering op beroep van oorspronkelijke verweerder, steeds zonder tussenkomst van appellant, door het Hof van Beroep in laatste aanleg beslist, dan zou appellant zijn derden-verzet tegen dit arrest hebben moeten instellen en zou hij, bij afwijzing van dit rechtsmiddel, geen rechter in hoger beroep meer gevonden hebben, voor wie hij zijn recht op een tweede instantie had kunnen doen gelden.

Deze redenering bewijst echter niets tegen de door ons aanvaarde zienswijze. Het wil ons immers voorkomen dat, zo ingevolge de bestaande wetten op de rechterlijke inrichting en de bevoegdheid geen hogere instantie bestaat boven het Hof van Beroep, al heeft dit Hof ook in de hierboven gemaakte veronderstelling over het derden-verzet in eerste en in laatste aanleg beslist deze ontstentenis van een tweede instantie in dergelijk geval uit een wettelijke toestand zelf voortspuit.

Zulks is echter geen reden om hieruit te besluiten dat, waar die tweede instantie ingevolge de wet wel bestaat, deze waarborg zou dienen te worden ontzegd, vermits zij principieel in alle zaken, mits daarbij worden in acht genomen de regelen omtrent de vatbaarheid voor hoger beroep, aan de rechtzoekende verzekerd wordt, ook inzake derden-verzet, zoals hierboven werd betoogd.

III. Ten gronde :

A. Ontvankelijkheid van de oorspronkelijke rechtsvordering tot derden-verzet.

De vaststelling daargelaten dat appellant onbetwistbaar de hoedanigheid van derde bezit, vermits hij in het eerste geding Maes—Coppens—Vande Castele t/ Piens, noch persoonlijk, noch door vertegenwoordiging partij was, kan anderzijds naar ons oordeel — en zoals appellant zowel vóór de eerste rechter als vóór het Hof duidelijk heeft uiteengezet — niet ernstig worden betwist dat het door hem aangevallen vonnis dd. 9 Februari 1950 hem thans reeds benadeelt of ten minste van aard is : ofwel zijn stoffelijke belangen gebeurlijk te schaden, ofwel een ongunstig vooroordeel ten nadele van zijn eisen te scheppen.

Tot ontvankelijkheid van het derden-verzet vereist de wet immers niet, dat de door dit rechtsmiddel aangevallen beslissing aan de derde een rechtstreeks, onmiddellijk en actueel nadeel zou hebben veroorzaakt; een onrechtstreekse en zelf louter gebeurlijke schade volstaat, waardoor de derde er een waardeerbaar belang zou kunnen bij hebben in een andere zin te doen vonnissen. (Zie : Braas : op. cit., B. II, n° 1588, blz. 791-792, en de aldaar aangehaalde rechtspraak, alsook blz. 791 voetnoot 1, te weten de passus van Crémieu ;

Précis théor. et prat. de procédure civile, blz. 478; Van Bauwel : op. cit., B. II, uitg. 1936, n° 725, blz. 397 en de door hem aangehaalde rechtspraak; Beltjens : op. cit., sub.artikel 474, n° 41; René Morel : op. cit., n° 684, litt. b, blz. 526; Fuzier-Herman : op. cit., B. 35, uitg. 1905, V° Tierce-Opposition, n°s 305, 306, 310 en 311; Garsonnet et Cézard : Bru, 2e uitg., B. VI, § 2478, blz. 643; Garsonnet : 3e uitg., B. VI, n° 551, blz. 914; Glasson et Colmet : Daage, 2e uitg., B. II, n° 1034, blz. 126; Tissier : n° 138; Dalloz : Rép. Prat., uitg. 1926, B. XII, V° Tierce-Opposition, n°s 63, 65, 71, 92 en 93.)

In dat verband kan in de onderhavige zaak bezwaarlijk worden ontkend dat appellant als oorspronkelijk eigenaar der aan geïntimeerden verkochte grondpercelen en als huidig eigenaar van nog talrijke overblijvende, te koop aangeboden percelen der door hem verkavelde gronden, er belang bij had de erfdiensbaarheid, gevestigd bij de verkoopakte dd. 27 October 1927, niet te laten schenden, en tevens de verkoopwaarde van de nabijgelegen percelen niet te laten verminderen door de tenuitvoerlegging te dulden van een rechterlijke beslissing, waar hij volkomen buiten stond, doch waaruit voor hem, zowel thans als voor de toekomst, het niet denkbeeldig gevaar gerezen is dat door het vervangen van de als erfdiensbaarheid aan de kopers opgelegde scheidingshagen door weinig esthetische afsluitingen in betonnen platen aan het ganse complex der verkochte en nog niet verkochte loten zijn gewild kenmerk en bijzonder cachet van tuinwijk allengskens zou ontnomen worden, wat meteen een zekere geringere waarde voor deze loten zou kunnen betekenen.

Het staat dan ook naar ons oordeel buiten kijf dat het aangevallen vonnis appellants stoffelijke, actuele en waardeerbare belangen gebeurlijk kon schaden of zelfs reeds rechtstreeks en onmiddellijk heeft benadeeld.

Geïntimeerden menen dit belang van appellant in twijfel te mogen trekken, omdat naar de in hun besluiten gedane beweringen appellant in de loop der laatste twintig jaar het oprichten van «talrijke» scheidingsmuren in betonnen platen in dezelfde wijk zou hebben geduld en aldus hebben bewezen, dat hij aan het inachtnemen van de erfdiensbaarheid feitelijk geen enkel belang meer hechtte.

Deze bewering zij echter onmiddellijk aan de hand van de eigen verklaringen, door vrouw weduwe Coppens-Maes vóór de rechtbank op 15 Mei 1951 afgelegd, tot de werkelijke verhouding der feiten herleid, te weten : dat in Augustus 1936 er aldaar slechts één enkel dergelijke muur bestond, o.m. tussen de erven van zekere Albertdienst en de onverdeeldheid Piens-De Noyette, en sedertdien een ander, bij zekere Van de Weghe Aimé.

Uit het laten oprichten van deze twee muren — waartegen appellant trouwens vast besloten schijnt desnoods in rechte op te treden — kan zijn gebrek aan belang in de onderhavige zaak dus geenszins worden afgeleid.

Weliswaar heeft de eerste rechter in zijn vonnis overwogen dat de handelwijze van appellant in de onderhavige rechtspleging ten genoegen van rechte bewees, dat hij zich maar weinig aan de zaak gelegen liet, dat hij er dus weinig belang in stelde.

Wanneer nu echter bij het onderzoek van de bundels van partijen vastgesteld wordt naar aanleiding van welke bepaalde omstandigheden het aangevallen vonnis dd. 14 Juni 1951 aan het normaal verloop van de rechtspleging vóór de eerste rechter — enigszins op een onverwachte wijze — een einde heeft weten te stellen en door middel van welke vrij zonderlinge

beweegredenen deze beslissing haar beschikking heeft gemeend te mogen rechtvaardigen, kan beslist worden verklaard, dat in verband met het objectief relaas der voorafgaande gebeurtenissen, door appellant gegeven, de bij dit vonnis uitgebrachte beschouwingen in generlei mate dienend zijn. Zelfs met een zekere schijn van ernst kunnen zij niet opwegen tegen de bepaalde belangen, waarvan appellant de krenking of de gebeurlijke benadeling reeds vóór de eerste rechter had beklemtoond, en waardoor hij dienvolgens ertoe ontvankelijk was aan de Rechtbank, die de eerste beslissing gewezen had, te vragen dat zij anders zou vonnissen.

Naar onze mening lijdt de ontvankelijkheid van het derden-verzet dan ook niet de minste twijfel.

B. — *Nopens de al dan niet gegrondheid van het derden-verzet :*

Wanneer men de erfdiensbaarheid beschouwt als zijnde het recht, dat aan de eigenaar van een erf toekomt, of toegekend werd, ten einde het nut van dit heersend erf te vermeerderen ten laste van een erf — het dienstbaar of lijdend erf — dat aan een andere eigenaar toebehoort, zodat deze laatste een beperking van de rechten van zijn eigendom dulden moet (zie : Galopin, bew. door M. Wille : Les Biens, n° 235), komt het ons voor dat de bedingen, voorkomend in de beide koopovereenkomsten dd. 21 October 1927 tussen appellant en de kopers Piens en Wambeke-Senecaux, niet een persoonlijke verbintenis, doch wel een door een titel gevestigde zakelijke erfdiensbaarheid hebben doen ontstaan; er dient verder amper opgemerkt te worden dat in geval van interpretatiemoeilijkheden deze titel op beperkende wijze moet worden uitgelegd, vermits de erfdiensbaarheid een uitzondering is op de vrije beschikking van de eigendommen.)Zie : De Page, B. VI, uitg. 1942, n° 619, blz. 507; Kluyskens : Zakenrecht, uitg. 1946, n° 378, blz. 360; Brussel, 4 December 1862, Pas. 1863, II, 118; Gent, 31 December 1868, Pas. 1868, II, 107; Luik, 1 April 1914, Pas. 1914, II, 299; Verbreking, 20 December 1951, R. W. 1951-1952, kol. 962; Burg. Gent, 13 Juli 1951, J. T. 1951, blz. 517; Vreder. Kontich, 15 Juni 1951, R. W. 1951-1952, kol. 186.)

1° Alhoewel het door derden-verzet aangevallen vonnis dd. 9 Februari 1950 het recht van de oorspronkelijke eigenaar — te weten appellant — uitdrukkelijk voorbehouden heeft, schijnt deze beslissing nochtans het zakelijke karakter van de bij de verkoopakten dd. 21 October 1927 ten behoeve van de naburige grondpercelen van appellant gevestigde last uit het oog te hebben verloren, waar zij o.m. overwogen heeft, dat parijs Maes-Coppens—Vande Castele slechts gebonden was ten opzichte van appellant, te wiens voordele de bedingen, houdende bedoelde last, gemaakt werden, terwijl deze last geenszins bedongen werd ten voordele of ten behoeve van een persoon, maar wel van de naburige heersende erven van appellant, en derhalve elk door appellant naderhand verkocht perceel met deze dienstbaarheid belast bleef ten voordele of ten behoeve van zijn naburige overblijvende gronden, welke ook de opvolgende verkopen mochten zijn van dit perceel, terwijl omgekeerd elk gekocht perceel dezelfde erfdiensbaarheid zou genieten. De erfdiensbaarheid, gevestigd bij de koopakte dd. 21 October 1927, is dan ook het grondperceel, gekocht door de echtgenoten Wambeke-Senecaux steeds blijven bezwaren, al werd ditzelfde perceel in 1934 gekocht door Piens-De Noyette en verder in 1936 door hem voortverkocht aan de echten Maes-Coppens, wier recht-hebbenden geïntimeerden Maes-Coppens zijn.

Het worde trouwens herhaald :

a) dat de koopakte Wambeke-Senecaux—Piens en De Noyette dd. 6 Juli 1934 uitdrukkelijk bepaalde dat deze verkoop gedaan en aanvaard werd onder de voorwaarden, bedongen in de koopakte dd. 21 October 1927, en uitdrukkelijk vermeldde dat de kopers van deze voorwaarden — dus ook van de gevestigde erfdiensbaarheid — « lezing hebben gekregen » en het afschrift van laatst bedoelde akte « ingetrokken hebben » (sic.);

b) dat in de koopakte Piens en De Noyette—Coppens-Maes dd. 20 Januari 1936 bedongen werd, dat de kopers Coppens-Maes zich ertoe verbonden alle nadelige, zo zichtbare als onzichtbare, erfdiensbaarheden te gedogen, waaraan het gekochte goed zou kunnen onderworpen zijn — dus ook de bij akte dd. 21 October 1927 gevestigde erfdiensbaarheid — terwijl in dat verband kopers Coppens-Maes bovendien erkenden kennis te hebben genomen van de koopakte ll. 6 Juli 1934, verleden tussen Wambeke-Senecaux en Piens-De Noyette, en tevens verklaarden « zich aan » alle verbindingen, bepalingen en voorwaarden in » zelfde akte vermeld, te onderwerpen. »

Het valt derhalve moeilijk te begrijpen, waarop geïntimeerden Maes-Coppens—Van de Castele hun bewering doen steunen als zou appellant geen titel bezitten, waardoor zij tot de erfdiensbaarheid ten voordele van de naburige gronden van appellant en van zijn kopers gehouden zijn, wanneer al de voormelde opeenvolgende akten een zulkdanige titel overvloedig uitmaken.

2° De andere stelling van geïntimeerden Maes-Coppens—Van de Castele gaat uit van de restrictieve uitlegging, welke aan het beding, dat in de koopakte dd. 21 October 1927 de erfdiensbaarheid gevestigd heeft, dient te worden gegeven, waar o.m. de verplichting tot afsluiting door middel van een levende groenblijvende haag enkel gold voor het geval deze haag zou worden geplant op de scheidingslijn der loten (« sur la limite séparative des lots »); welnu — zo beweren deze geïntimeerden — de afsluiting in betonnen platen werd niet opgericht op de oorspronkelijke scheidingslijn van de loten 1 en 4 (Piens) en van de loten 3 en 2 (Coppens-Maes), doch wel na verkaveling der gekochte gronden op een pas in 1936 ontstane grenslijn.

Deze bewering blijkt echter geen hout te snijden bij het onderzoek van de hierboven vermelde koopakten dd. 21 October 1927, 6 Juli 1934 en 20 Januari 1936, en bij het vergelijken van het plan van de akte dd. 20 Januari 1936 met het plan van de akte dd. 21 October 1927.

Uit dit onderzoek en uit die vergelijking van plannen blijkt immers duidelijk dat de scheidingslijnen tussen de erven Piens en Coppens-Maes volkomen overeenstemmen met de scheidingslijnen der loten 4 en 3.

Na de door appellant in zijn laatste pleitnota vóór de eerste rechter (stuk XI) in verband met het kadastraal plan, overgelegd door geïntimeerden Maes-Coppens—Vande Castele gedane opmerkingen wijst de vergelijking tussen de in de koopakten ingelaste plannen en het kadastraal plan op dezelfde overeenstemming van scheidingslijnen.

Hieruit volgt dus dat de afsluiting in betonnen platen wel degelijk opgericht werd op de scheidingslijn der loten, in strijd met het beding, waarbij de erfdiensbaarheid gevestigd werd, en dat dienvolgens geïntimeerden Maes-Coppens—Vande Castele, wier eigendom met deze erfdiensbaarheid ten behoeve van de naburige gronden van appellant belast was en steeds belast is, geen aanspraak kunnen maken op het

behouden van de afsluiting in betonnen platen, doch deze afsluiting dienen te vervangen door een levende groenblijvende haag van 1,75 m. hoogte.

3° Appellant vorderde bij zijn inleidend deurwaarders-exploot van derden-verzet de veroordeling van geïntimeerden Maes-Coppens—Vande Castele tot betaling van een vergoeding van 100,— frank per dag vertraging bij het wegruimen van de afsluiting en haar vervanging door een levende groenblijvende haag.

Waar de rechter de verliezende partij veroordeelt om aan de wederpartij X frank te betalen voor elke dag, dat zij in gebreke blijft aan de tegen haar gewezen beslissing te voldoen, kan een dergelijke veroordeling zich onder twee volkomen verschillende aspecten voordoen: ofwel gaat het om dwangsom, ofwel betreft deze veroordeling een schadevergoeding wegens verzuim van de nakoming van een door de rechter opgelegde verplichting, die door hem wordt begroot op het ogenblik van zijn beslissing, alhoewel de schade eerst later tot stand kan komen.

Wij menen niet dat de door appellant gevorderde schadeloosstelling hier eigenlijk het kenmerk draagt van een werkelijke dwangsom, d.w.z. van een echte straf, die door het Hof aan de voornoemde geïntimeerden zou worden opgelegd op grond van het « imperium » van de rechter, dat zou bepaald zijn in artikel 1036 W. B. Rv. (zie: Esmein, L'Origine et la logique de la jurisprudence en matière d'astreinte, Rev. trim. dr. civ., 1903, blz. 35), ten einde ze aan te manen hun verplichtingen te vervullen, of beter gezegd van een bedreiging tot veroordeling — aldus een waarschuwend en voorwaardelijk karakter bezittend — ingeval geïntimeerden hun tegenstand niet zouden opgeven; moest die vordering aldus worden opgevat, zo zou zij dienen te worden verworpen, als zijnde strijdig met de beginselen omtrent het rechterlijk gewijsde, dat steeds definitief moet zijn, verder met het beginsel, dat ingevolge artikel 1137 B. W. de vertraging in de tenuitvoerlegging van een verplichting enkel aanleiding kan geven tot schadevergoeding, wanneer de schuldeiser bewijst dat de vertraging te wijten is aan de schuld van de schuldenaar en dat hij zelf door deze vertraging schade heeft geleden, en ten slotte met de regel, opgenomen in artikel 9 van onze Grondwet: « nulla poena sine lege ». Het Hof weet inderdaad in welke mate de Belgische rechtsleer samen met de rechtspraak van het Hof van Verbreking en van de Hoven van Beroep sinds meer dan een halve eeuw hun krachten hebben verenigd om de toepassing van de dwangsom uit de rechtspraak te verbannen. (Zie: Brussel, 1 Maart 1909, Pas. 1909, II, 117; Verbreking, 24 Januari 1924, voorafgegaan door het merkwaardig advies van de heer Procureur-Generaal Terlinden, Pas. 1924, I, 151; Gent, 3 Mei 1928, B. J. 1928, kol. 437; Verbreking, 10 Maart 1932, voorafgegaan door het advies van de heer Procureur-Generaal Paul Leclercq, Pas. 1932, I, 89; Brussel, 30 Juni 1934, Pas. 1934, II, 192; Verbreking, 30 September 1937, Pas. 1937, I, 249; zie ook de zeer volledige en belangwekkende noot van R. Van der Made onder Burg. Seine, 5 December 1947, J. T. 1948, blz. 190.)

Het wil ons echter voorkomen dat in onderhavig geval de vordering tot schadeloosstelling van amper 100,— frank per dag vertraging eerder de vergoeding bedoelt tot een schadevergoeding « ad futurum », veroordeling die noch willekeurig, noch voorlopig en waarschuwend zou zijn, doch enkel afhankelijk zou worden gesteld van de weigering van geïntimeerden het gewezen arrest ten uitvoer te leggen, terwijl anderzijds deze gebeurlijke veroordeling zou uitgesproken worden op een ogenblik, waarop het Hof met voldoende zekerheid de gebeurlijke toekomstige schade

kan bepalen; deze schadeloosstelling zou bovendien de gebeurlijke schade niet overtreffen en bijgevolg niet als louter dwangmiddel kunnen beschouwd worden.

Naar luid van de Belgische rechtsleer en rechtspraak bestaat er in dergelijk geval geen wettelijke hinderpaal tegen de ontvankelijkheid en de gebeurlijke toewijzing van deze vordering. (Zie: De Page, B. III, n° 10 en volg.; Kluyskens: De Verbintenissen, uitg. 1948, n° 73, laatste paragraaf, blz. 145; bovenvermelde noot van R. Van der Made onder Burg. Seine, 5 Dec. 1947, J. T. 1948, blz. 190; noot van E. Vrebos in Jur. Comm. Fl. 1939, blz. 12 onder Verbreking, 30 September 1937 voormeld; Verbreking, 23 Juni 1887, Pas. 1887, I, 322; Verbreking, 16 Mei 1889, Pas. 1889, I, 218; Verbreking, 17 Maart 1921, Pas. 1921, I, 297; Brussel, 1 Maart 1909, Pas. 1909, II, 117; Luik, 2 Jan. 1912, Pas. 1912, II, 107; Brussel, 30 Juni 1934, Pas. 1934, II, 192; Brussel, 5 Januari 1952, R. W. 1952-1953, kol. 308.)

IV. — Besluit.

Op grond van al de hierboven uitgebrachte beschouwingen besluiten wij tot de gegrondheid van de oorspronkelijk ingestelde vordering tot derden-verzet en tevens van het ingestelde hoger beroep.

(w.g.) J. Matthijs.

Arrest

Over de ontvankelijkheid van het beroep:

Overwegende dat tweede, derde en vierde geïntimeerden aanvoeren dat, waar het vonnis waartegen appellant derden-verzet heeft gedaan, in laatste aanleg gewezen is, het vonnis op het derden-verzet eveneens in laatste aanleg gewezen is;

Overwegende inderdaad dat volgens de mening van enkele auteurs het derden-verzet, zelfs als het als hoofdvordering wordt ingesteld, een soort incident is van het geding, dat terug in betwisting wordt gebracht, zodat het, als accessorium, noodzakelijk, wat de vatbaarheid voor hoger beroep betreft, het karakter van het geding volgen moet;

Overwegende nochtans dat met de jongste rechtsleer dient te worden aangenomen, dat het derden-verzet als hoofdvordering ingesteld, een afzonderlijk geding uitmaakt en niet een incident in het geding, dat tot het door het derden-verzet aangevallen vonnis aanleiding gaf; dat derhalve de gewone regels betreffende de vatbaarheid voor hoger beroep dienen te worden toegepast (Dalloz: Codes annotés, Nouveau code de proc. civ., B. III, uitg. 1913, sub artikel 475, n°s 22, 23, 24; Carré: Traité sur la compétence, 2e deel, B. II, Titel IV-q, 306; Glasson et Colmet: Daage, 2e uitg. B. II, n° 1051, blz. 140; Glasson et Tissier: Procédure civile, B. III, blz. 564, n° 994 in fine; Tissier, n°s 189 en 190, blz. 288; Garsonnet et Cézard: Bru, 2e uitg., B. VI, 2453; Pigeau, B. II, blz. 66);

Overwegende dat de vordering regelmatig op een voor hoger beroep vatbaar bedrag is geschat; dat het hoger beroep dienvolgens ontvankelijk is;

Ten gronde:

Overwegende dat de erfdiensbaardheid, waarop appellant zijn aanspraak doet steunen, gevestigd werd bij een koopakte, op 21 October 1927 gesloten tussen appellant als verkoper en de echtgenoten Wambeke-Senecaux, rechtsvoorgangers van geïntimeerden, als kopers; dat luidens deze akte het afsluiten van het verkocht perceel bij middel van een haag bedongen

werd « à titre de servitude en faveur de la propriété voisine du vendeur ainsi qu'en vue de l'hygiène et des inconvénients du voisinage »;

Overwegende dat deze redactie op zijn minst onbeholpen mag geheten worden;

Overwegende echter dat de samenhang der verscheidene clausules, als erfdiensbaardheden in die aankoopakte bedongen, betreffende nl.:

de vensters in de vier gevels der gebouwen;

het verbod werkmanswoningen, njerheidsgebouwen of drankhuizen op te richten;

de beperking op een vijfde of een tiende van elk perceel voor de oppervlakte der gebouwen, de strekking van die erfdiensbaardheden verklaren en duidelijk aantonen dat partijen de wil hadden het karakter van tuinwijk aan het geheel van het te koop gestelde eigendom te geven en te verzekeren;

Overwegende bijgevolg dat de woorden « propriété voisine » in de erfdiensbaardheidsclausule niet moeten verstaan worden in de enge zin van « aanpalend erf », maar dat ook als heersende erven dienen te worden beschouwd percelen van de verkoper, die niet aanpalend, doch slechts nabijgelegen zijn; dat niet betwist wordt dat appellant nog van nabijgelegen percelen eigenaar is; dat zijn vordering tot eerbiediging van bedoelde erfdiensbaardheid dus ontvankelijk en gegrond is; dat uit de vergelijking der akten en plannen gebleken is dat, behoudens een lengte van een paar meters aan de zuidkant, de litigieuze afsluiting opgericht werd op de scheidslijn, zoals dit bepaald werd door de akte van 21 October 1927;

Overwegende dat het bedrag der schadevergoeding mag worden bepaald als volgt:

Om die redenen,

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 Juni 1935;

Verleent verstek wegens niet-verschijnen tegen Piens Achilles;

Gehoord het eensluidend advies van substituut procureur-generaal Matthijs;

ontvangt het hoger beroep, zegt het derden-verzet gegrond en, rechtdoende, vernietigt het bestreden vonnis, alsmede in zijn werking ten opzichte van appellant het vonnis, op 9 Februari 1950 in laatste aanleg gewezen door de Burgerlijke Rechtbank te Gent, 4e Kamer, in de zaak Piens tegen Maes en consoorten en, opnieuw wijzende, veroordeelt Eugénie Maes en consoorten om na voorafgaande betekening van dit arrest in de winter 1953-1954 en ten laatste op 1 April 1954 de litigieuze afsluiting van betonnen platen te verwijderen en te vervangen door een altijd groenblijvende haag, welke zij zullen laten groeien tot een hoogte van 1 meter 75;

Veroordeelt ze bij gebrek van zulks te doen om aan appellant een schadevergoeding van 20,— frank per dag te betalen.

Veroordeelt Eugénie Maes en consoorten tot de kosten van beide aanleggen.

NOOT: Naast het hiervoren opgenomen opmerkenwaardig advies van substituut procureur-generaal Matthys en de daarin aangehaalde literatuur, verg. men de Nederlandse dissertatie van K. Wiersma: Het Rechtsmiddel verzet van derden, Universitaire Pers, Leiden, 1952 (blz. 243), waarin aan het rechtskarakter van derden-verzet een uitvoerig onderzoek (ook rechtsvergelijkend) wordt gewijd. Over de rechtsmiddelen tegen het vonnis van derden-verzet is deze auteur echter uiterst beknopt. Na gezegd te hebben dat in

beginsel ieder middel denkbaar is, vervolgt hij: « Het kan echter zijn dat de omstandigheden meebrengen, dat aan de partijen bij het proces van derden-verzet het voordeel van een tweede instantie ontnomen wordt. Met name wanneer het derden-verzet is ingesteld tegen een vonnis, door het Hof of de Rechtbank in appel gewezen. In dat geval zal de derde geen hoger beroep hebben (blz. 223 e.v.). »

BURGERLIJKE RECHTBANK TE LEUVEN

24 Juni 1953.

Voorzitter: M. Meulemans.

Rechters: M.M. Helleputte en Deviaene.

1. Arbeidsongeval. — Geen eigen vordering van de verzekeraar - wet tegen de verantwoordelijke derde.
2. Verzekering. — Dronkenschap van autobestuurder als « grove schuld » in de zin van art. 16 van de Wet op de Verzekeringen.

1. *De verzekeraar-wet die krachtens de arbeidsongevallenwet « forfaitaire » vergoedingen uitkeert, voldoet aan een aan de uitvoering van de verzekeringsovereenkomst verknochte wettelijke verplichting; hij vermog dienvolgens niet de krenking van een recht in te roepen en is niet gerechtigd van de derde, die voor het ongeval verantwoordelijk is, door het instellen van een vordering, onafhankelijk van die, welke aan de rechthebbenden van het slachtoffer toekomt, de terugbetaling te vorderen van de aldus uitbetaalde vergoedingen.*

2. *De toestand van dronkenschap van de verzekerde autobestuurder levert diens « grove schuld » op in de zin van artikel 16 van de wet van 11 Juni 1874 op de verzekeringen, zodat de verzekeraar van alle verplichting jegens hem ontslagen is.*

Caisse Commune de la Fédération Nat. belge des Bâtiments, etc. t/ Degros en Verzekeringsmaatschappij De Schelde en Degros t/ Verzekeringsmaatschappij De Schelde.

Gezien de processtukken en namelijk de inleidende dagvaarding:

1) op 26 en 27 Mei 1952 bij geboekte exploten van deurwaarders Degeest Albert en Schnaphauf, respectievelijk in dienstverblijf te Tienen en te Antwerpen, aan partijen Van Lint en Van der Veken betekend;

2) op 6 September 1952 bij geboekt exploit van deurwaarder Crauwels, in dienstverblijf te Antwerpen, aan partij Van der Veken betekend;

Overwegende dat deze laatste vordering een vordering in vrijwaring uitmaakt, gericht tegen partij Van der Veken, opdat deze laatste partij Van Lint zou vrijwaren tegen alle veroordeling, die tegen haar ten voordele van partij Osselaer mocht uitgesproken worden;

Dat het dan ook met het oog op een goede rechtsbedeling behoort wegens verknochtheid beide zaken, respectievelijk onder de rolnummers 6402 en 6595 ingeschreven, samen te voegen;

Overwegende dat uit de bestanddelen der zaak blijkt dat de ondernemers Hottat en Zonen, wonende te Helenbos, met aanlegster, partij Osselaer, een verzekeringscontract gesloten hadden tegen de risico's, spruitende uit de arbeidsongevallen, die aan de werknemers van voormelde ondernemers mochten overkomen;

Dat de genaamde Hendrickx Alfons, in dienst bij deze ondernemers, te Drieslinter op 26 November 1951 het slachtoffer werd van een arbeidsongeval; dat hij zich immers op de weg van zijn arbeid bevond, toen hij door verweerder, partij Van Lint, dodelijk gekwetst werd;

Overwegende dat aanlegster ten behoeve van de rechthebbenden van het slachtoffer de vergoedingen heeft uitgekeerd of vastgelegd, die zij krachtens de wet op de arbeidsongevallen verschuldigd was, dit is:

1) 1/3 in kapitaal aan de vader	fr. 34.862,—
2) 1/3 in kapitaal aan de moeder	40.581,—
3) begrafenis kosten	4.000,—
4) medische en hospitaalkosten	2.972,—
5) kapitaal samengesteld tot de definitieve mathematische reserve van de dienst der renten	158.627,—

fr. 241.042,—

Overwegende dat aanlegster de subrogatie inroept en beweert dat zij gerechtigd is tegen partijen Van Lint en Van der Veken de terugbetaling te vorderen van de sommen, die zij aldus vastgelegd of uitgekeerd heeft;

Overwegende immers dat de verantwoordelijkheid van partij Van Lint vaststaat, daar; zij bij een thans in kracht van gewijsde getreden vonnis, op 22 December 1951 door de Correctionele Rechtbank alhier uitgesproken, veroordeeld werd tot een gevangenisstraf van zeven maanden en tot verscheidene geldboeten om door schuld de dood te hebben veroorzaakt van Hendrickx Alfons, om in staat van dronkenschap een voertuig te hebben bestuurd en om artikel 32 van het Koninklijk Besluit van 1 April 1934 te hebben overtreden;

Overwegende dat ten deze blijkt dat de vergoedingen, die de rechthebbenden van het slachtoffer krachtens de bepalingen van het gemeen recht van aanlegster hadden kunnen vorderen, kleiner zijn dan die, welke deze laatste krachtens de bijzondere bepalingen van de wetgeving inzake arbeidsongevallen heeft moeten betalen;

Overwegende dat er met de jongste rechtspraak van het Hof van Verbreking dient te worden aangenomen dat de verzekeraar-wet, die de krachtens deze wetgeving forfaitaire vergoedingen uitkeert, aan een aan de uitvoering van het verzekeringscontract inherente wettelijke verplichting voldoet; dat hij dienvolgens de krenking van een recht niet vermog in te roepen en niet gerechtigd is van de derde, verantwoordelijk voor het ongeval, door het instellen van een vordering, onafhankelijk van die, welke aan de rechthebbenden van het slachtoffer toekomt, de terugbetaling te vorderen der aldus uitgekeerde vergoedingen (Verbreking, 13 April 1940, Pas. 1940, I, 121; Verbreking, 19 Mei 1952, J. T. 1952, 607 met noot S. D.);

Overwegende dat er dienvolgens ten deze bij toepassing van de beginselen van het gemeen recht geen aanleiding bestaat om op de vordering van aanlegster in te gaan, wat de vergoedingen van 34.862,— frank, 40.581,— frank en 158.627,— frank betreft;

dat immers niet bewezen is dat het slachtoffer Hendrickx Alfons de gewoonte had zijn loon aan zijn ouders af te staan, noch dit loon aan het dekken van zijn onderhoudskosten bij zijn ouders te besteden;

dat zijn ouderdom bij het ongeval — 30 jaar — trouwens laat veronderstellen dat hij binnenkort een eigen haard zou gesticht hebben, zodat de samenleving met zijn ouders toch een einde zou genomen hebben;

Overwegende dat de medische en hospitaalkosten ten bedrage van 2.972,— frank niet worden betwist; dat de begrafenis kosten op grond van het subroga-

toir karakter van de vordering van aanlegster, zoals hierboven uiteengezet, niet op het forfaitair bedrag van 4.000,— frank dienen te worden vastgesteld; dat het aan aanlegster toe te kennen bedrag ook dient te worden beperkt tot dat van de kapitalisatie tegen 4 % van hun opbrengst tijdens de vermoedelijke levensduur van het slachtoffer (Beroep Luik, 28 Nov. 1951, J. T. 1953, 10); dat echter bij gebreke aan bepaalde gegevens dienaangaande deze kosten ex aequo et bono op 10.000,— frank kunnen vastgesteld worden, zodat aan aanlegster toekomt : begrafenis-kosten, ex aequo et bono : 10.000,— frank, rentevoet 4 %, vermoedelijke levensduur 47 jaar, contante waarde van de begrafenis-kosten betaalbaar binnen 47 jaar, rentevoet 4 % = 10.000,— $\times$ 0,1583 = 1.583,— frank.

Wat de vordering tegen partij Van der Veken betreft :

Overwegende dat bij gebreke aan een bepaald in de verzekeringsovereenkomst opgenomen beding partij Van der Veken artikel 16 der wet van 11 Juni 1874 terecht inroept en beweert dat partij Van Lint, haar verzekerde, vervallen is van haar recht op vrijwaring;

Overwegende immers dat uit de bestanddelen der zaak blijkt dat partij Van Lint de « grove schuld » heeft begaan, in artikel 16 voormeld bedoeld;

dat de toestand van dronkenschap, waarin Degros Martinus zich bij het ongeval bevond, zoals deze door de verbalisanten werd beschreven, door de getuigen werd bevestigd en door hemzelf werd bekend enerzijds, zijn gedraging tijdens de uren en de dag die het ongeval heeft voorafgegaan en de omstandigheden van het ongeval zelf anderzijds, alsook de zware veroordeling, die hij ondergaan heeft, al de kenmerken dragen van zwaarwichtigheid, die volgens het grootste deel van de rechtspraak en de rechtsleer volstaan om de verzekeraar van alle verplichting tegenover zijn verzekerde te ontslaan;

Overwegende dat de vordering dienvolgens ongegrond is in zoverre zij tegen partij Van der Veken is gericht; dat de vordering in vrijwaring tegen dezelfde partij eveneens ongegrond is;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Alle meerdere of strijdige besluiten van de hand wijzend;

Voegt de zaken, ingeschreven onder de rolnummers 6402 en 6595, wegens verknochtheid samen;

Ontvangt de vordering, doch verklaart ze slechts gegrond in zover zij tegen partij Van Lint is gericht en op de wettelijke subrogatie, in artikel 19 der samen-geordende wetten op de arbeidsongevallen bepaald, steunt met dien verstande dat de rechten, die aanlegster aldus doet gelden die zijn, welke de rechthebbenden van het slachtoffer zouden mogen doen gelden;

Veroordeelt dienvolgens partij Van Lint om de hierboven aangehaalde redenen, aan partij Osselaer te betalen de som van 7.972 fr. + 1.583 fr. = 4.555 frank met de gerechtelijke intresten;

Wijst aanlegster van het overige van haar eis af;

Verklaart de vordering in vrijwaring ontvankelijk, doch ongegrond; wijst partij Van Lint ervan af met veroordeling tot de kosten van deze vordering;

Verwijst partij Osselaer en Van Lint ieder tot de helft der andere gerechtskosten.

NOOT: Het in bovenstaand vonnis aangehaald arrest van het Hof van Verbreking d.d. 19 Mei 1952 is verschenen in het R.W. 1952-1953, 539.

Verg. ook in dit nummer arrest van het Hof van Verbreking d.d. 22 Mei 1953.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

9e Kamer. — 18 September 1953.

Alleenrechtsprekend rechter : M. Meerbergen.

Referendaris : M. P. Cornet.

Advocaten : Mrs E. Boonen en J. Collard.

Verzekering. — Vordering van de verzekerde tot benoeming van een deskundige om de schade op te nemen niet te laat ingesteld.

De verzekeraar kan niet met vrucht beweren, dat de verzekerde te laat de benoeming van een deskundige heeft gevorderd, indien het beschadigde schip sedert het ongeval op de werf is blijven liggen, het zodus niet meer gevaren heeft en dienvolgens geen andere schade heeft kunnen lijden door aanvaring of een andere oorzaak.

Zo het schip gedurende het verblijf op de werf schade mocht hebben geleden door sleet en roest, zou met de vereiste zekerheid kunnen worden uitgemaakt of de schade al dan niet aan het ongeval te wijten is. Mocht zulks onmogelijk zijn, zo zou de expert het verklaren en zou de verzekerde de gevolgen van zijn nalatigheid moeten dragen.

De Volder en cs. t/ Mutuelle Générale Française.

Overwegende dat de eis strekt tot de betaling van de som van 30.000,— frank, mogelijk te vermeerderen of te verminderen in de loop des gedings, als verzekeringsvergoeding voor de schade door het schip « Madeleine », toebehorende aan aanleggers, geleden toen het op 3 Juli 1952 van Genk naar Luik vaarde; dat aanleggers subsidiair de aanstelling van een expert vorderen met opdracht advies uit te brengen over de oorzaak en de omstandigheden van het ongeval en de ten laste van verwerende partij komende schade vast te stellen en te begroten;

Overwegende dat verweerster thans betwist, dat een ongeval zou plaats gehad hebben en aan de hand van het onderzoek, dat door haar expert ten gevolge van de verklaring van het schadegeval gedaan werd, aanvoert dat de vastgestelde schade niet kan zijn voortgekomen uit bedoeld ongeval, maar ouder is;

Dat aanleggers dit ten stelligste betwisten en dan ook vorderen dat een expert zal aangesteld worden met de in hun dagvaarding omschreven opdracht;

Dat verweerster opwerpt dat deze vordering te laat ingesteld is;

Overwegende dat aanleggers door hun vertegenwoordigers, de verzekeringsmakelaars, op 7 Juli 1952 verwittigd hebben van het schadegeval en de scheepsverklaring hebben medegedeeld;

dat de makelaars een expert hebben aangesteld, die op 20 Augustus zijn verslag opstelde, waarbij hij verklaarde dat de schade aan het vlak in het middenschip niet kon toegeschreven worden aan het ongeval en dat, gezien de volgens hem slechte toestand van het schip, die hij beschreef, hij de schade niet opgenomen had;

Dat verweerster dan het schadegeval van de hand wees en spijs herhaald aandringen weigerde in de regeling van de schade tussen te komen;

Dat de vertegenwoordiger van aanleggers aan de heer Prof. Ir. Dauwe gelastte het schip te gaan bezichtigen en deze in strijd met wat de eerste expert verklaard had, bevestigt dat het schip in het algemeen goed onderhouden is en dat : « il est inexact d'affirmer que presque toutes les varangues étaient cassées »;

Overwegende dat verweerster thans het feit van de beschadiging van de «Madeleine» ten gevolge van het ongeval van 6 Juli 1952 bezwaarlijk zou kunnen betwisten, vermits de aangestelde deskundige de verklaring van de schipper dienaangaande heeft opgenomen;

Overwegende dat, wat betreft de bewering omtrent het te laat vorderen van de benoeming van een deskundige, verweerster niet betwist dat het schip sedert het ongeval op de werf is blijven liggen; dat het zodus niet meer gevaren heeft en dat het dienvolgens geen andere schade heeft kunnen oplopen door aanvaring of andere reden;

Overwegende dat aldus de voornaamste beweegreden vervalt welke aangenomen wordt om het aanstellen van deskundigen te weigeren, wanneer de benadeelde de schade niet binnen een zeer korte tijd heeft laten vaststellen, vermits geen gevaar bestaat dat de schade, opgelopen tengevolge van het ongeval van 6 Juli 1952, zou verergerd zijn of dat andere schade het opnemen van de onderwerpelijke onmogelijk zou maken;

Dat te dien opzichte verweerster zich te vergeefs beroept op het feit dat, waar het schip gedurende een jaar op de werf is blijven liggen, het beschadigd werd door sleet en roest;

Dat, zoals aanleggers terecht opmerken, men niet-tengestaande met de vereiste zekerheid zal kunnen uitmaken of de schade toe te schrijven is aan het ongeval of niet;

dat, indien zulks hem onmogelijk is, de expert het zal verklaren en dat aanleggers dan de gevolgen zullen moeten dragen van hun nalatigheid, vermits zij in hun vordering niet zullen slagen en de kosten van het deskundig onderzoek en die van het geding zullen moeten dragen;

Dat in de gegeven omstandigheden geen reden bestaat om de benoeming van expert als te laat gevorderd te verwerpen;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

alle andere en tegenstrijdige besluiten verwerpende, maakt melding van de toepassing van artikel 2 van de wet van 15 Juni 1935;

Verklaart de eis ontvankelijk;

stelt aan als deskundige de heer Verworst, zee-expert, Falconplein 18, Antwerpen, met opdracht zijn advies uit te brengen over de oorzaak en de omstandigheden van het te Kanne ontstane ongeval van 3 Juli 1952, de aard der ontstane schade vast te stellen en te begroten;

Behoudt de kosten voor;

Geeft akte aan verweerster van haar begroting van de eis wat betreft de bevoegdheid en de vatbaarheid voor hoger beroep;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar niettegenstaande beroep en zonder zekerheidstelling.

Vlaamse Juristen,

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e Kamer. — 16 October 1952.

Voorzitter : M. De Baillie.

Rechters : M.M. Loicq en d'Udekem.

Referendaris : M. Cloquet.

Advocaten : Mrs Standaert en Deldycke.

Burgerlijke Rechtsvordering. — Afstand door eiser van een onderdeel van de aanhangige vordering. — Verweerder kan zich daartegen niet verzetten.

De eiser is steeds bevoegd afstand te doen van een gedeelte van zijn vordering.

De verweerder kan zich tegen die afstand niet verzetten op grond van het feit, dat hij er belang zou bij hebben de gehele zaak voor de burgerlijke rechter te zien brengen om een wedereis te kunnen instellen tegen een hoofdvordering, die alle tussen partijen hangende geschillen zou omvatten.

Het recht van een partij om bij wedereis tegen de andere op te treden is slechts eventueel en bestaat niet in werkelijkheid voordat een hoofdvordering is ingesteld. De eventuele verweerder kan niet eisen dat bedoelde hoofdvordering wordt ingesteld op de bepaalde wijze, die hem de voordeligste voorkomt.

Een verweerder heeft in principe niet het recht zich te verzetten tegen de splitsing van niet verkochte onderdelen van een vordering, waarvan één of meer buiten de bevoegdheid vallen van de Rechtbank, voor dewelke de vordering aanhangig is.

Artikel 37 ter van de Wet op de Bevoegdheid kent aan de eiser de bevoegdheid toe dergelijke vordering in haar geheel voor de Rechtbank van eerste aanleg te brengen, doch dwingt hem niet daartoe.

Van Haverbeke - Van Damme t/ Van Damme.

Overwegende dat de vordering tot de betaling strekt ten eerste van 750 fr. als prijs van overneming van een gootsteen;

ten tweede van 15.482,50 fr. als terugvordering van geleende gelden;

Overwegende dat eisers verklaren van de vordering afstand te doen vóór de zittinghoudende Rechtbank, wat betreft de eerste van voormelde eisen, omdat deze van burgerlijke aard is;

Overwegende dat verweerder zich tegen deze afstand van een deel van de eis verzet;

Overwegende dat verweerder nochtans staande houdt, dat de Rechtbank onbevoegd is «ratione materiae» ten aanzien van beide punten van de vordering, zodat het enigszins vreemd voorkomt, dat hij de afstand voor het eerste punt niet aanvaardt, waar die afstand juist met zijn exceptie van onbevoegdheid overeenstemt;

Overwegende dat verweerder niettemin in zijn verzet volhardt en hetzelfde op twee argumenten doet steunen;

Overwegende dat verweerder eerst aanvoert dat beide punten van de vordering een onverdeeldbaar geheel vormen, geheel dat noodzakelijk volgens verweerder van civielrechtelijke aard moet zijn, vermits een zijner delen zijns inziens dit karakter heeft;

dat die bewering niet blijkt met de werkelijkheid te stroken;

dat verweerder niet bewijst dat er enig verband

tussen beide schulden zou bestaan; dat het middel aldus in feite faalt;

Overwegende dat verweerder in de tweede plaats zijn verzet tegen de afstand van slechts een deel der vordering, doet steunen op het feit, dat hij er belang zou bij hebben de gehele zaak vóór de burgerlijke instantie te zien brengen om een wedereis te kunnen instellen tegen een hoofdvordering, die alle tussen partijen hangende geschillen zou omvatten;

Overwegende dat dit tweede middel in rechte niet gegrond is;

dat het recht van een partij om bij wedereis tegen de andere op te treden slechts gebeurlijk is en niet werkelijk bestaat buiten of vóór het concreet instellen van een hoofdvordering;

dat de gebeurlijke verweerder niet kan eisen dat bedoelde hoofdvordering zou ingesteld worden op die bepaalde wijze, welke voor hem de voordeligste zou voorkomen;

Overwegende dat een verweerder in principe het recht niet heeft zich te verzetten tegen de splitsing van verdeelbare en niet verknochte punten ener vordering, waarvan er één of meer onderdelen buiten de bevoegdheid vallen van de Rechtbank, vóór dewelke de vordering hangende is;

Overwegende dat artikel 37 ter van de wet op de bevoegdheid wel aan de eiser het vermogen toekent dergelijke vordering in haar geheel vóór de Rechtbank van eerste aanleg te brengen, doch hem daartoe niet verplicht;

Overwegende dat de verklaarde afstand van een deel der vordering derhalve dient ontvangen te worden;

Overwegende, wat betreft het tweede punt der vordering, dat de lening, aangegaan door verweerder, die handelaar is, als een daad van koophandel dient beschouwd te worden, tenzij verweerder zou bewijzen dat bedoelde lening buiten zijn handel staat;

Overwegende dat verweerder dit bewijs niet heeft geleverd;

dat de Rechtbank van Koophandel derhalve bevoegd is;

Overwegende dat verweerder noch de schuld, noch haar bedrag betwist;

POLITIËRECHTER TE AALST

5 December 1952.

Rechter : M. Lahousse.
Advocaat : Mr Langohr.

Wegenverkeer. — Auto dienende tot het vervoer van goederen. — Ontbreken van sleepkabel. — Niet strafbaar.

De hoofdbedoeling van het Besluit van de Regent van 22 Mei 1947 is de goedkeuring geweest van het daaraan gehechte Algemeen Reglement.

Alleen artikel 3 van het Besluit van de Regent stelt bepaalde gedragingen strafbaar.

In heel het Algemeen Reglement wordt geen enkele strafbare gedraging omschreven. Alleen de artikelen 92 tot 95 van het Reglement kunnen aanleiding geven tot strafoplegging, voor zover zij aansluiten bij artikel 3 van het Besluit van de Regent.

Alleen in artikel 36 van het Reglement is de noodzakelijkheid voorgeschreven een sleepkabel te heb-

ben; het niet voorzien zijn van een sleepkabel is dus niet strafbaar.

O. M. t/ De Mey.

Overwegende dat de hoofdbedoeling van het Besluit van de Regent van 22 Mei 1947 is het goedkeuren van het daaraan gehechte Algemeen Reglement;

Overwegende dat alleen artikel 3 bepaalde gedragingen strafbaar stelt;

Overwegende dat in heel het Algemeen Reglement geen enkele strafbare gedraging wordt omschreven;

Dat alleen de artikelen 92 tot 95 van het Reglement aanleiding kunnen geven tot straf, voor zover zij aansluiten bij artikel 3 van het Besluit zelf;

Dat de noodzakelijkheid een sleepkabel te hebben blijkt uit artikel 36 van het Reglement;

Dat dus verdachte geen strafbare daad gepleegd heeft;

Gezien artikel 159 van het Wetboek van Strafvordering, aangehaald door de heer Voorzitter, recht doende op tegenspraak;

Spreekt verdachte vrij en ontslaat hem van vervolging zonder onkosten.

NOOT : Dezelfde dag werden nog een vijftiental andere vonnissen in soortgelijke zaken in dezelfde zin gewezen.

Sinds vele maanden werden, vooral in bepaalde omschrijvingen en vanwege bepaalde politiediensten veelvuldige processen-verbaal opgemaakt ten laste van bestuurders van auto's voor vervoer van goederen wegens ontbreken van sleepkabel, blusapparaten, reservewielen en dergelijke.

Zulks gebeurde tot grote ontstemming van betrokkenen, die regelmatig door een aantal politie-parketten vervolgd en door politie-rechters bestraft werden.

Uiteindelijk werd door de politierechtbank te Aalst in een aantal zaken van die aard een rechtens gemotiveerde vrijspraak uitgesproken.

Wij geven hieronder een uiteenzetting van bedoelde rechtskwestie aan de hand van het Regentsbesluit van 22 Mei 1947, dat ter zake aangevoerd werd, maar door bovenstaand vonnis zelf ingeroepen werd om de niet-strafbaarheid vast te stellen en de vrijspraak uit te spreken.

Bij aandachtige lezing moet uit het Regentsbesluit van 22 Mei 1947 en uit het daarbij gevoegde Algemeen Reglement afgeleid worden, dat het niet-voldoen van een bepaald voertuig aan de technische voorschriften van artikel 36 Algemeen Reglement, geenszins als een strafbaar feit kan worden beschouwd.

1. Regentsbesluit van 22 Mei 1947 :

Dit Regentsbesluit houdt hoofdzakelijk de volgende bepalingen in :

Art. 1 : Goedkeuring van het bij het Besluit gevoegde Algemeen Reglement, dat de technische eisen vaststelt, waaraan bepaalde automobielen moeten voldoen.

Op te merken valt dat het hoofdvoorwerp van het Regentsbesluit dus is de goedkeuring van een bijgevoegd Algemeen Reglement en geenszins het uitvaardigen van voorschriften.

Bovendien is het duidelijk dat volgens de bewoordingen van artikel 1, Regentsbesluit van 22 Mei 1947, het bijgevoegd Algemeen Reglement eigenlijk en rechtstreeks alleen betreft de materiële uitrusting van de voertuigen en hoegenaamd geen gebiedende of verbiedende bepalingen ten laste van bepaalde personen beoogt.

Art. 3 : Voorziet bijkomend drie bepaalde handelingen, die verboden worden onder een uitdrukkelijke strafsancie, namelijk het gebruik van een automobiel niet gedekt door een schouwingsbewijs, het vervoer met een automobiel van een grotere last dan toegelaten bij schouwingsbewijs en het opnemen in een automobiel van een groter aantal reizigers dan toegelaten bij schouwingsbewijs.

Hier worden dus in tegenstelling met hetgeen artikel 1 beoogde bepaalde voorschriften of verbodsbepalingen uitgevaardigd ten laste van personen die bij miskenning van het voorschrift onder een correctionele straf vallen, die uitdrukkelijk voorzien wordt in voormeld artikel 2.

Art. 4 : Voorziet nog een bijkomende sanctie van administratieve aard, tot toepassing waarvan bepaalde ambtenaren en agenten mogen overgaan, namelijk de bestuurder verplichten het vastgestelde overwicht af te laden en de overtallige reizigers te doen uitstappen.

2. *Algemeen Reglement, houdende vaststelling van de technische eisen, waaraan moet voldaan worden door bepaalde automobielen.*

Dit Algemeen Reglement van technische aard omvat na twee artikelen met begripsomschrijvingen en toepassingsgebied, in 89 artikelen een zeer uitgebreid geheel van technische voorschriften betreffende het chassis van de automobielen en de automobielen zelf.

Als slot van die technische voorschriften luidt artikel 92 onder de hoofding « Technische Controle » :

« De Minister van Verkeerswezen is ermede belast zich er van te vergewissen dat de voertuigen, waarop dit Algemeen Reglement toepasselijk is, aan al de reglementsvoorschriften voldoen en behoorlijk onderhouden worden.

De schouwingen moeten geschieden :

- 1° vóór elke indienststelling van een voertuig;
- 2° periodiek voor de voertuigen in dienst : om de drie maanden...; en om de zes maanden...

Hier ligt dus de concrete uitwerking van de technische voorschriften, waarvan namelijk de naleving onderworpen wordt aan een technische controledienst, afhankelijk van het Ministerie van Verkeerswezen, en vóór dewelke alle beoogde voertuigen periodisch tot schouwing moeten gebracht worden.

Er is in geheel het Algemeen Reglement echter op geen enkel ogenblik spraak van enige strafsancie in verband met de technische eisen omschreven in artikelen 3 tot 89, en waarover dus volgens de structuur en de tekst van het Algemeen Reglement het toezicht uitdrukkelijk en uitsluitend toevertrouwd wordt aan een speciale technische controledienst.

De artikelen 93 tot 95 echter gaan verder en omschrijven enkele bijkomende gevolgen van zeer speciale aard, verbonden aan de technische controledienst; namelijk het afleveren van een schouwingsbewijs voor bepaalde voertuigen en van een bewijs van deugdelijkheid voor andere voertuigen, met verplichting dit bewijs bij zich te hebben bij het gebruik van het voertuig; en bovendien met het verbod meer dan de technisch toegelaten lading of personen te vervoeren.

Deze drie artikelen vormen het verband tussen de technische controlediensten en de strafbepalingen, die wij hierboven aangehaald hebben uit artikel 3 van het Regentsbesluit.

Het is dus nogmaals duidelijk dat, indien er in het Algemeen Reglement sommige voorschriften met een strafsancie versterkt worden, zulks in geen geval waar is voor de 89 technische voorschriften, die vol-

gens artikel 92 uitsluitend onder de technische controle ressorteren; maar slechts in zekere zin waar is voor speciale bijkomende voorzorgen, in de artikelen 93, 94 en 95 getroffen, en voor zover de desbetreffende overtredingen door de uitdrukkelijke bepalingen van artikel 3 van het Regentsbesluit met een werkelijke straf bedreigd zijn.

Men kan besluiten :

Volgens artikel 9 van de Grondwet kan geen straf toegepast worden dan uit kracht van de wet. Er is ook een vaststaande rechtsregel, dat de strafwet beperkt moet worden uitgelegd en dat elke twijfel ten voordele van de verdachte moet werken.

Wel strafbaar is enerzijds het overtreden der voorschriften door artikel 3 Regentsbesluit 22 Mei 1947 uitdrukkelijk met een strafsancie versterkt en aansluitend met de laatste bepalingen in de artikelen 93 tot 95 van het bijgevoegd Algemeen Reglement.

Niet strafbaar, maar uitsluitend onderworpen aan de technische controle (met als bijkomende effectieve sanctie het niet ontvangen van een schouwingsbewijs, waarvan het ontbreken op zijn beurt onder zware strafsancie het gebruik van het voertuig verbiedt) zijn al de zeer uiteenlopende en ingewikkelde technische voorschriften, waaraan bepaalde automobielen volgens de artikelen 3 tot 89 van het Reglement moeten voldoen.

Buiten bovenstaande juridische beschouwingen kan men nog bedenken :

1° Dat indien de wetgever voor het toezicht over de zeer ingewikkelde technische eisen speciale diensten heeft voorzien, men dan ook best beseft dat gewone politie-agenten, veldwachters en zelfs rijkswachters in feite werkelijke onbekwaam, want technisch onbevoegd zijn om op de baan te controleren of de voertuigen aan de technische eisen voldoen.

2° Dat het dan ook weinig ernstig is vanwege bepaalde politiediensten in bepaalde gemeenten een kostbare tijd te besteden aan het vaststellen van enkele eenvoudige tekortkomingen (bv. betreffende de sleepkabel, het reservewiel en dergelijke), aan enkele uit het negentigtal uiterst ingewikkelde technische voorschriften van het Algemeen Reglement.

3° Dat, indien de gewone politiediensten bevoegd zouden zijn om tekortkomingen aan het algemeen technisch reglement als zogezegde overtredingen vast te stellen, zij logischerwijze ook in feite bevoegd en technisch bekwaam zouden moeten zijn om al de technische voorschriften van het Algemeen Reglement op de baan te controleren, quod non.

M. Langohr.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

“Rechtskundig Weekblad”

OVERZICHT DER BELGISCHE WETGEVING

(1 November - 30 November 1953)

I. STAATS- EN ADMINISTRATIEF RECHT

1. *Britse militaire basis.* — Bij de wet van 18 Juni 1953 (Stbl. 1 November 1953, 7.062) wordt de algemene overeenkomst tussen België en het Verenigd Koninkrijk Groot-Brittannië en Noord-Ierland betreffende de oprichting van een Britse militaire basis in België, ondertekend te Brussel op 12 November 1952, goedgekeurd.

2. *Verblijfbelasting.* — *Vrijstelling.* — Bij K.B. van 22 October 1953 (Stbl. 1 November 1953, 7.071) worden de in België verblijvende Franse onderhorigen van de verblijfbelasting vrijgesteld. Ten hunne behoefte heffen de gemeenten een vergelding van 10 frank op de aan de Franse onderhorigen afgegeven bewijzen van inschrijving in het vreemdelingen register, akten van verlenging van deze bewijzen en de identiteitskaarten.

3. *Verblijfbelasting.* — Bij K. B. van 23 October 1953 (Stbl. 1 November 1953, 7.072) wordt het tarief der vergeldingen door de gemeenten te heffen bij de afgifte aan vreemdelingen van duplicaten van verblijfsvergunningen vastgesteld op 20 frank voor een eerste duplicaat en op 40 frank voor de volgende duplicaten.

4. *Overeenkomst tussen België en Zwitserland.* — *Sociale verzekeringen.* — De wet van 3 Augustus 1953 (Stbl. 5 November 1953, 7.098) keurt de overeenkomst tussen België en Zwitserland in zake sociale verzekeringen en het Algemeen Protocol te Bern op 17 Juni 1952 ondertekend, goed.

5. *Oprichting van een Nationale Zuivelcommissie bij het Ministerie van Landbouw.* — Bij K.B. van 28 October 1953 (Stbl. 7 November 1953, 7.186) wordt bij het Ministerie van Landbouw een Nationale Zuivelcommissie opgericht. Op verzoek van de Minister van Landbouw geeft die Commissie haar advies over de maatregelen te treffen in verband met de voortbrenging, de verwerking, de verdeling, het verbruik, de invoer en de uitvoer van zuivelprodukten.

De Commissie kan in haar schoot sub-commissies of werkgroepen oprichten met het oog op de studie van bijzondere problemen.

6. *Rijksuniversiteiten.* — *Statuut van de geaggregeerden en het wetenschappelijk personeel.* — Bij K.B. van 31 October 1953 (Stbl. 9 en 10 November 1953, 7.214) wordt het Statuut van de geaggregeerden, de repetitors en het wetenschappelijk personeel bij de rijksuniversiteiten vastgesteld.

7. *Onderwijs.* — *Gemeentelijke lagere scholen en bewaarscholen.* — *Voorwaarden om staatstoelagen te genieten.* — Bij K.B. van 15 October 1953 (Stbl. 18 November 1953, 7.344) worden de reglementen tot vaststelling van de voorwaarden waaraan de gemeentelijke, aangenomen en aanneembare lagere scholen en bewaarscholen moeten voldoen om staatstoelagen te genieten, gewijzigd.

8. *Woningfonds van de Bond der kroostrijke gezinnen.* — *Lening met staatswaarborg.* — Bij K.B. van 28 October 1953 (Stbl. 19 November 1953, 7.368) wordt de Coöperatieve Vereniging Woningfonds van de Bond der kroostrijke gezinnen van België gemachtigd, onder

staatswaarborg, een achtste lening ten bedrage van 300 miljoen frank, terug betaalbaar in 25 jaren door gelijke annuïteiten tegen een rentevoet van 3,75 t.h. 's jaars, aan te gaan.

9. *Statuut der gedeporteerden tot verplichte tewerkstelling van de oorlog 1940-45.* — *Van kracht worden der wet van 7 Juli 1953.* — Bij K.B. van 31 October 1953 (Stbl. 20 November 1953, 7.380) wordt de wet van 7 Juli 1953 houdende inrichting van het statuut der gedeporteerden tot de verplichte tewerkstelling van de oorlog 1940-45 van kracht. Het regelt verder de samenstelling der controlecommissies en hun bevoegdheid en stelt de procedure voor de toepassing van bedoelde wet vast.

10. *Controlecommissies en Commissie van beroep voor gedeporteerden tot verplichte tewerkstelling van de oorlog 1940-1945.* — Bij K.B. van 4 November 1953 (Stbl. 20 November 1953, 7.385) wordt het aantal kamers en het taalselsel van de controlecommissies en van de commissie van beroep voor gedeporteerden tot verplichte tewerkstelling van de oorlog 1940-1945 bepaald.

11. *Verdrag betreffende de voorrechten en immuniteiten der gespecialiseerde organisaties.* — De wet van 8 April 1953 (Stbl. 21 November 1953, 7.402) keurt het verdrag betreffende de immuniteiten en voorrechten der gespecialiseerde organisaties, te New-York door de Algemene Vergadering der Verenigde Naties op 21 November 1947 aangenomen, goed. Dit verdrag geldt enkel voor het moederland met de uitdrukkelijke uitsluiting der grondgebieden van Belgisch Congo en der trust-gebieden Ruanda-Urundi.

12. *Politie en scheepvaart der bevaarbare waterwegen.* — *Metten en slepen der vaartuigen.* — Bij K.B. van 31 October 1953 (Stbl. 15-16-17 November 1953, 7.300) wordt, wat betreft het metten en slepen der vaartuigen, het K.B. van 15 October 1935 houdende reglement betreffende de politie en de scheepvaart der bevaarbare waterwegen onder beheer van de Staat grondig gewijzigd.

Ingevolge het nieuwe artikel van het Algemeen Reglement, gewijzigd bij Regentsbesluit van 15 September 1948 en bij K.B. van 13 Juli 1951 moet elke schipper in het bezit zijn: 1° van een exemplaar van de laatste uitgave der brochure «Voorschriften betreffende de politie en de scheepvaart» en van alle niet-vernietigde addenda, uitgegeven door de exploitatiedienst der scheepvaartwegen; 2° van de in goede staat bewaarde meetbrief, afgegeven door een Belgisch scheepsmeter, hetzij door de bevoegde overheden van een van de andere staten die het verdrag van 27 November 1925 hebben ondertekend, krachtens reglementen overeenstemmend met de bepalingen van dit bedrag en zijn aanhangsel; 3° van een vaarvergunning en, wanneer de reis over een waterweg gaat die onder het stelsel der scheepvaartrechten valt, van een kwijtschrift blijkens hetwelk deze rechten betaald zijn; 4° eventueel van een of meer regelmatige cognossementen; 5° van een naamlijst met de vermelding voor elk lid van de bemanning, van naam, voornamen, geslacht, datum en plaats van geboorte, nummer en plaats van geboorte, nummer en plaats van uitreiking van het officieel identiteitsbewijs en functie aan boord.

Daarenboven wordt het eerste lid 4°, het eerste lid 7°, het eerste lid 12° van artikel 71 van het Algemeen Reglement door andere bepalingen vervangen.

Artikel 73 van het Algemeen Reglement wordt eveneens door een nieuwe bepaling vervangen.

Krachtens het nieuwe artikel 75 van het Algemeen Reglement moet de schipper, bij verlies van de meet-

brief alsmede ingeval van grote herstellingen, van wijziging der afmetingen van een vaartuig, van verandering in de aard der bewegingskracht of wanneer het een motorschip betreft van vervanging van de drijfmachine, het vaartuig opnieuw laten meten.

De schipper is gehouden de vorige meetbrief aan de scheepsmeter af te geven. Is dit document zoek geraakt, dan moet hij in een gedateerde en ondertekende verklaring bevestigen dat hij het niet meer bezit en zich verbinden het aan het bestuur te bezorgen ingeval hij het terug vindt; van die verklaring wordt hem een afschrift ter hand gesteld.

Krachtens het nieuwe artikel 76, moet hij, die de eigendom van een gemeten vaartuig verkrijgt binnen de termijn van 10 dagen, zijn naam, voornamen en woonplaats op 2 originelen van de meetbrief doen aanbrengen ter vervanging van die van de vorige eigenaar. Om de naam of kenspreuk van een vaartuig te veranderen moet de eigenaar zich bij een scheepsmeter aanmelden, voorzien van zijn identiteitskaart en van een schriftelijke aanvraag — vermeldende zijn naam, voornamen en woonplaats.

Bovenvermelde veranderingen worden op de twee originelen van de meetbrief en op het inschrijvingsregister zonder kosten aangebracht.

Aan het Algemeen Reglement wordt een nieuw artikel 77bis toegevoegd. Ingevolge dit nieuw artikel zijn de eigenaar en de werf, vóór de sloping van een vaartuig aangevat wordt, gehouden de scheepvaart-inspecteur of een scheepsmetingsinspecteur te verwittigen, om deze gelegenheid te geven de sloping vast te stellen en er akten van op te maken. De eigenaar geeft de meetbrief aan de beambte af.

Op de scheepvaartwegen of hun aanhorigheden mogen de vaartuigen niet gesloopt worden dan krachtens speciale vergunning afgegeven door de hoofdinspecteur-directeur van het ressort die de plaats bepaalt waar de verrichting moet plaats hebben. Op de aanhorigheden van de scheepvaartweg wordt het slopen der vaartuigen dadelijk begonnen nadat zij op het droge zijn gebracht en ononderbroken voortgezet. De afbraakmaterialen worden, naarmate het werk vordert, derwijze opgeruimd dat geen ongevallen noch hinder worden veroorzaakt.

13. *Scheepvaart. — Aanvaringen op zee.* — Krachtens K.B. van 16 October 1953 (Stbl. 22 November 1953, 7.455) worden de internationale regelen ter voorkoming van aanvaringen op zee vanaf 1 Januari 1954 in werking gesteld.

Het K.B. van 31 Maart 1897, gewijzigd bij de K.B. van 12 April 1906, 30 April 1926 en 13 Juni 1927 wordt opgeheven.

Het internationaal reglement ter voorkoming van aanvaringen op zee werd uitgewerkt door een te Londen in 1948 gehouden internationale conferentie, voor de beveiliging van mensenlevens op zee.

14. *Scheepvaart. — Havens.* — Bij K.B. van 13 November 1953 (Stbl. 21 November 1953, 7.435) wordt het M.B. van 23 Maart 1949 tot vaststelling van de «havens» genaamde vakken der bevaarbare waterwegen, voor wat het Netekanaal, de Neten en het kanaal van Brussel betreft, gewijzigd.

15. *Scheepvaartwegen.* — Bij K.B. van 13 November 1953 (Stbl. 22 November 1953, 7.452) wordt het K.B. van 7 September 1950 houdende bijzondere reglementen van sommige scheepvaartwegen, wat betreft het reglement: 1° van de gekanaliseerde Dender; 2° van het afleidingskanaal van de Leie; 3° van de Boven-Zeeschelde, de Durme en de Rupel, de Beneden-Nete,

de Beneden-Dyle en de Zenne; 4° van het kanaal van Gent naar Oostende, gewijzigd.

16. *Scheepvaart. — Politiereglement in de wateren van de Belgische kust en van haar havens.* — Bij K.B. van 16 October 1953 (Stbl. 22 November 1953, 7.467) wordt het K.B. van 22 Januari 1929 houdende het politiereglement van de scheepvaart in de wateren van de Belgische kust en van haar havens, gewijzigd.

17. *Scheepvaart. — Politiereglement op een gedeelte der Zee-Schelde.* — Bij K. B. van 16 October 1953 (Stbl. 22 November 1953, 7.468) wordt het K. B. van 10 September 1930, houdende herziening van het politiereglement van de scheepvaart op het gedeelte der Zee-Schelde, begrepen tussen een op 1 km. boven de kaaien van Antwerpen gelegen punt en de Nederlandse grens, gewijzigd.

18. *Oorlogsschade.* — Bij K. B. van 13 November 1953 (Stbl. 26 November 1953, 7.519) wordt de integrale vergoedingscoëfficiënt, inzake oorlogsschade aan boten, voor geheel het rijk vastgesteld op 4,40 voor de periode van 1 October 1953 tot 31 December 1953.

19. *Functies bij het Ministerie van Financiën. — Vrije inwoning.* — Bij K. B. van 4 November 1953 (Stbl. 26 November 1953, 7.518) worden de functies bij het Ministerie van Financiën aangeduid waaraan vrije woning is verbonden.

20. *Overstromingen van Februari 1953. — Voorrang voor het onderzoek der oorlogsschade-dossiers.* — Bij K. B. van 12 November 1953 (Stbl. 26 November 1953, 7.521) wordt het K. B. van 24 Februari 1953 houdende vaststelling van de voorwaarden tot toekenning van een bijzondere voorrang voor het onderzoek der oorlogsschadedossiers, uitgaande van geteisterden, welke door de overstromingen van Februari 1953 zwaar beproefd werden, gewijzigd. Op straf van uitsluiting moeten de aanvragen om voorrang te genieten vóór 31 December 1953 ingediend zijn.

21. *Nationale Arbeidsraad. — Vaststelling van het aantal leden.* — Bij K. B. van 10 Februari 1953 (Stbl. 26 November 1953, 7.525) wordt het K. B. van 24 Juni 1952 (Stbl. 27 Juni 1952) tot vaststelling van het aantal leden van de Nationale Arbeidsraad en bepaling van de modaliteiten van hun voordracht, gewijzigd. Het getal leden wordt van 22 op 24 gebracht.

22. *Openbare financiën. — Afstand door de Staat van sommige schuldvorderingen.* — Bij de wet van 10 November 1953 (Stbl. 27 November 1953, 7.542) wordt de afstand door de Staat van sommige schuldvorderingen ontstaan wegens omstandigheden in verband met de oorlog, geregeld. Ingevolge deze wet worden de sommen, die onverschuldigd werden uitbetaald krachtens sommige wettelijke of reglementaire bepalingen, niet meer teruggevorderd. Het betreft onverschuldigde vergoedingen toegekend aan militairen, gemobiliseerden en hun rechthebbenden.

23. *Rijkspersoneel.* — Bij K. B. van 25 November 1953 (Stbl. 27 November 1953, 7.546) worden uitzonderlijke maatregelen voorzien tot benoeming in vast verband in de rijksbesturen.

Deze maatregelen hebben betrekking op de regularisatie van het tijdelijk personeel en van sommige precair aangeworven personeelsleden. Verder worden regularisatie-maatregelen voorzien ten voordele van sommige vastbenoemde en stagedoende personeelsleden.

24. *Rijkspersoneel. — Personeel der Ministeries.* —

Bij K. B. van 25 November 1953 (Stbl. 27 November 1953, 7.553) wordt het K. B. van 16 Februari 1953 (Stbl. 19 Februari 1953) houdende de regeling der bezoldiging van het personeel der Ministeries, gewijzigd.

25. *Rijkspersoneel. — Toelage voor de uitoefening van hogere functies.* — Bij K. B. van 25 November 1953 (Stbl. 27 November 1953, 7.554) wordt het Besluit van de Regent van 12 April 1950 (Stbl. 23 April 1950) waarbij de toekenning van de toelage van de uitoefening van hogere functies wordt geregeld, gewijzigd.

26. *Vreemdelingen. — Raadgevende Commissie. — Rechtspleging.* — Bij K. B. van 3 November 1953 (Stbl. 27 November 1953, 7.555) wordt de rechtspleging voor de raadgevende commissie voor vreemdelingen en de werkwijze geregeld.

De wet van 28 Maart 1952 bepaalt dat om de hoedanigheid van vluchteling te hebben, de vreemdeling in het bezit moet zijn van een erkenning, afgeleverd door de Minister van Justitie of van bescheiden afgeleverd bij toepassing van de internationale overeenkomsten waartoe België is toetreden. Daaruit volgt dat die hoedanigheid wordt toegekend aan allen die onder de toepassing vallen van de door België bekrachtigde internationale overeenkomsten betreffende de vluchtelingen, alsmede aan hen die, alhoewel ze aan deze voorwaarde niet voldoen, een erkenning bekomen hebben afgeleverd door de Minister van Justitie na advies van de raadgevende commissie voor vreemdelingen. Artikel 10 van de wet van 28 Maart 1952, dat het principe van de mondelinge rechtspleging erkent en ook het recht voor de vreemdeling om, wanneer hij voor de commissie verschijnt, zich te doen bijstaan door een advocaat zijner keuze, bepaalt dat de rechtspleging bij K. B. zal worden geregeld. Het huidige K. B. bepaalt thans de rechtspleging voor de commissie en richt het secretariaat van de commissie in.

Vooraleer een vreemdeling uit te zetten, vraagt de Minister van Justitie de commissie om haar advies en de vreemdeling wordt verzocht vóór deze commissie te verschijnen.

Het advies van de commissie wordt binnen 8 dagen aan de Minister van Justitie en aan de vreemdeling ter kennis gebracht.

Het secretariaat van de commissie wordt waargenomen door een ambtenaar van het Ministerie van Justitie.

27. *Posttarieven.* — Bij K. B. van 18 November 1953 (Stbl. 27 November 1953, 7.558) wordt het Regentsbesluit van 10 December 1948, houdende wijziging van de posttarieven (binnenlandse dienst) door andere bepalingen aangevuld.

28. *Onderwijs. — Toekenning van bijzondere vergoedingen aan onderwijzers.* — Bij K.B. van 15 Sept. 1953 (Stbl. 28 November 1953, 7.583) wordt een bijzondere vergoeding toegekend aan de onderwijzers van de oefenscholen verbonden aan de rijksnormaalscholen en van de rijkstehuizen voor kinderen wier ouders geen vaste verblijfplaats hebben, die in het bezit zijn van zekere bijzondere getuigschriften en diploma's.

29. *Centrum van onderzoek voor de nationale oplossing van maatschappelijke, politieke en rechtskundige vraagstukken.* — Bij de wet van 12 November 1953 (Stbl. 29 November 1953, 7.598) wordt het bestaan van het centrum van onderzoek voor de nationale oplossing van de maatschappelijke, politieke en rechtskundige vraagstukken van de verschillende gewesten van het land tot 31 December 1953 verlengd.

II. BURGERLIJK RECHT

A. Personenrecht.

30. *Verblijfsbelasting. — Vrijstelling ten voordele van Fransé onderdanen.* — Zie n° 2.

31. *Vreemdelingen. — Raadgevende commissie.* — Zie n° 26.

B. Zakenrecht.

32. *Oorlogsschade.* — Zie n° 18.

33. *Overstromingen van Februari 1953.* — Zie n° 20.

III. HANDELSRECHT

34. *Handelsvennootschappen.* — Bij de wet van 10 November 1953 (Stbl. 28 November 1953, 7.574) worden de bij K. B. van 30 November 1935 samengeordende wetten op de handelsvennootschappen gewijzigd en het wetsbesluit van 6 October 1944, betreffende de Belgische en vreemde effecten, aangevuld. Artikel 71 wordt door een andere bepaling vervangen, terwijl een nieuw artikel 219 wordt ingelast. Krachtens dit artikel mogen de aandelen, effecten, deelbewijzen of coupures, al of niet het uitgedrukt kapitaal vertegenwoordigend, in de vennootschappen gesticht vóór 1 Januari 1945, tot 31 December 1955 en niet-tegenstaande strijdige bepalingen der statuten, in nieuwe effecten gegroepeerd worden. De verantwoording van de groepering wordt door de raad van beheer uiteengezet in een verslag, dat op de agenda wordt aangekondigd. Een afschrift van dit verslag wordt gehecht aan de oproeping die aan de aandeelhouders op naam wordt gericht; het wordt eveneens zonder verwijl toegezonden aan de personen die de formaliteiten, door de statuten vereist om tot de vergadering te worden toegelaten, hebben vervuld.

Verder wordt het 2e lid van artikel 41 en het 4e lid van artikel 74 door andere bepalingen vervangen. Het laatste lid van artikel 75 wordt opgeheven, terwijl het eerste lid door een nieuwe bepaling wordt vervangen.

Een artikel 89ter wordt ingelast krachtens hetwelk de nominale waarde van de obligatiën niet lager zijn mag dan 1.000 frank, ten ware zij in een vreemde munt is uitgedrukt. Ook artikel 109 wordt door een nieuwe bepaling vervangen, krachtens dewelke de aandelen worden ondertekend door de zaakvoerders en door twee commissarissen; deze handtekeningen mogen door naamstempels vervangen worden.

Aan de wet van 7 Juni 1949, houdende wijziging van de wetten op de handelsvennootschappen en houdende sommige bepalingen in verband met de bij Regentsbesluit van 17 Januari 1949 voroziene ruiling van effecten, worden verschillende wijzigingen aangebracht.

Ook het wetsbesluit van 6 October 1944 betreffende de Belgische en vreemde effecten wordt door andere bepalingen vervangen. Dit wetsbesluit wordt opgeheven voor zover betreft het daarin bepaalde omtrent de vreemde effecten.

Tot 31 December 1955 kan de Koning bij in de Ministerraad overgelegd besluit afwijken van de onvrijwillige buitenbezitting der effecten aan toonder.

35. *Scheepvaart. — Meten en slepen der vaartuigen.* — Zie n° 12.

36. *Scheepvaart. — Aanvaring op zee.* — Zie n° 13.

37. *Scheepvaart. — Havens.* — Zie n° 14.

38. *Scheepvaartwegen.* — Zie n° 15.

39. *Scheepvaart. — Politiereglement in de wateren van de Belgische kust en van haar havens. — Zie n° 16.*

40. *Scheepvaart. — Politiereglement betreffende een gedeelte der Zee-Schelde. — Zie n° 17.*

IV. ARBEIDSRECHT EN MAATSCHAPPELIJK HULPBETOON

41. *Refertelonen. — Bij M. B. van 10 November 1953 (Stbl. 14 November 1953, 7.292) worden de refertelonen vastgesteld met het oog op de toepassing van artikel 80 van het Besluit van de Regent van 26 Mei 1945, betreffende de inrichting van de rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid, gewijzigd bij K. B. van 26 September 1953 (Stbl. 1 October 1953).*

42. *Beroepsziekten. — Lijst van bedrijven waarin beroepsziekten kunnen worden opgedaan. — Het K. B. van 27 October 1953 (Stbl. 15-16-17 November 1953, 7.310) wijzigd het K. B. van 25 April 1951 (Stbl. 18 Mei 1951), houdende de lijst der beroepsziekten, met opgave, voor elk dezer, van de bedrijven of vakken waarin zij tot schadeloosstelling aanleiding geven, alsmede van de categorieën van gerechtigde arbeiders. Aan de lijst van de bedrijven en beroepen, voorzien bij het K. B. van 25 April 1951, worden verschillende andere bedrijven toegevoegd.*

43. *Beroepsziekten. — Vaststelling der bijdragen. — Bij K. B. van 29 October 1953 (Stbl. 15-16-17 November 1953, 7.313) wordt het bedrag der bijdragen voor het dienstjaar 1952 te betalen door de ondernemingshoofden en ambachtslieden in uitvoering van de wet van 24 Juli 1927 (Stbl. 12 Augustus 1927), betreffende schadeloosstelling in zake beroepsziekten vastgesteld.*

De bijdragen verschillen al naar gelang van de bedrijven en fabrieken waarin de arbeiders zijn te werk gesteld.

44. *Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid. — Onderrichtingen betreffende de berekening der arbeidsperiode. — In het Staatsblad van 18 November 1953 (Stbl. 18 November 1953, 7.354) verschenen vier reglementaire onderrichtingen van het Beheerscomité van de Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid, genomen in uitvoering van de artikelen 75, 75 bis, 75 sexes, 77 ter, 77 quinquies en 77 sexes van het besluit van de Regent van 26 Mei 1945 betreffende de inrichting van de Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid, gewijzigd bij het K. B. van 26 September 1953.*

Deze reglementen hebben betrekking op de berekening van de arbeidsperiode, de bijdragen voor de Maatschappelijke Zekerheid, de werknemers die een zelfstandige bedrijvigheid hebben uitgeoefend, de regulaties van ontoereikende lonen (reglementaire onderrichting n° 1). De algemene voorwaarden, de lichamelijke geschiktheid, de vakbekwaamheid, het loon, enz. (reglementaire onderrichting n° 2).

Deze reglementen hebben uitwerking vanaf 5 October 1953.

45. *Ouderdom en overlevingspensioenen. — Ambten van burgemeester en schepenen. — Krachtens de wet van 12 November 1953 (Stbl. 21 November 1953, 7.430) worden bepalingen voorgeschreven tot vrijwaring van de rechten inzake ouderdoms- en overlevingspensioenen ten gunste van personen die openbare ambten bekleden (burgemeester en schepenen).*

46. *Arbeidsongevallen. — Oprichting van een gemeenschappelijke verzekeringskas. — Bij K. B. van 18 November 1953 (Stbl. 26 November 1953, 7.527) worden de statuten van de «Gemeenschappelijke verzekeringskas tegen arbeidsongevallen in de Limburgse kolenmijnen», afgekort «Gevalik», gevestigd te Hasselt, goedgekeurd. Deze kas wordt gemachtigd tot de verzekering tegen arbeidsongevallen, in uitvoering der wetten betreffende de vergoeding der schade voortvloeiende uit de arbeidsongevallen.*

47. *Arbeidsveiligheid in de steenkolenmijnen. — Instelling van een onderzoekscommissie. — Bij K. B. van 28 November 1953 (Stbl. 30 November en 1 December 1953, 7.623) wordt een onderzoekscommissie inzake arbeidsveiligheid in de steenkolenmijnen opgericht, die ermede gelast is een grondig onderzoek in te stellen teneinde na te gaan: 1° of de in het rijk geldende reglementering inzake arbeidsveiligheid in de steenkolenmijnen een doeltreffende bescherming der arbeiders verzekert; 2° of de geldende reglementering getrouw in de ontginning der steenkolenmijnen wordt toegepast; 3° of de inbreuken op de wetten en de reglementen het voorwerp van strafbepalingen uitmaken, welke in verhouding tot hun aard staan.*

De commissie brengt de Minister, tot wiens bevoegdheid het mijnwezen behoort, verslag uit over haar werkzaamheden binnen de 6 maanden. De besluiten worden bij meerderheid van stemmen der aanwezige leden getroffen.

V. FISCAAL RECHT

A. Zegelrecht.

48. *Fiscale zegels van meer dan 20 frank aan de omloop onttrokken. — Termijn voor de terugbetaling der nominale waarde. — Bij K. B. van 4 November 1953 (Stbl. 14 November 1953, 7.283) wordt artikel 1 van het K. B. van 13 Juni 1952 (Stbl. 20-30 Juni 1952) tot inrichting van de terugbetaling der waarde van de fiscale zegels, waarvan het terugtrekken bij K. B. van 11 Januari 1952 werd bevolen, door een nieuwe bepaling vervangen. In al de kantoren der registratie en domeinen belast met de terugbetaling der met het zegel gelijkgestelde taxes, zal tot 3 Juni 1954 de terugbetaling in speciën verricht worden van het bedrag der nominale waarde der niet-gebruikte fiscale plakzegels van meer dan 20 frank, uitgegeven in uitvoering van het Regentsbesluit van 17 Augustus 1948 en aan de omloop onttrokken bij K. B. van 11 Januari 1952. De terugbetaling wordt evenwel slechts toegestaan op voorwaarde dat het mogelijk is zich te vergewissen van de authenticiteit der zegels en van het gemis aan alle sporen van vroeger gebruik.*

B. Successie- en Registratierechten.

49. *Verschuldigde rechten bij erfenis en schenking. — Wijziging van het tarief. — Bij de wet van 10 November 1953 (Stbl. 21 November 1953, 7.427) worden de artikelen 48 en 54 van het Wetboek der successierechten, alsmede van artikel 131 van het Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten, gewijzigd.*

Krachtens het nieuwe artikel 54, 1° van het Wetboek der successierechten wordt hetgeen verkregen wordt door een erfgenaam in rechte linie of tussen echtgenoten met gemene kinderen of afstammelingen, ten belope van de eerste snede van 100.000 frank niet belast. Dit abatement wordt ten gunste der minderjarige kinderen van de overledene vermeerderd met 20.000 frank voor elk vol jaar dat nog moet verlopen

tot hun meerderjarigheid en, ten gunste van de overlevende echtgenoot met de helft der bij-abattementen, welke de gemene kinderen samen genieten.

Aldus werd de belastbare grondslag tussen erfgenamen in rechte linie en tussen echtgenoten met gemene kinderen aanzienlijk vermeerderd.

Anderzijds wordt het tarief der successierechten en der rechten van overgang bij overlijden, dat voorkomt onder artikel 48 van het Wetboek van successierechten wat de andere gerechtigden betreft, verhoogd.

Het tarief van het registratierecht, dat voorzien is voor de schenkingen onder de levenden in artikel 131 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, ondergaat dezelfde wijzigingen als het tarief der successierechten.

H. Boonen.

TAALKUNDIGE KRONIEK

GEEN VERZACHTENDE OMSTANDIGHEDEN VOOR «VRIENDENBANDEN»

Band behoort tot een van die woorden waarvan het gebruik veel omzichtigheid vergt. In een van onze vorige bijdragen hebben we vastgesteld dat «vriendenband» niet door de beugel kan. Het is wenselijk dat we met klem tegen dergelijke woordsmederij opkomen. Een letterkundige is aan zijn moedertaal meer eerbied verschuldigd.

We schrijven nu enige zinnen over waarin het woordje *band* voorkomt. Dit taalkundig materiaal ontleen we aan het tijdschrift «Neerlandia», dat overall onze taalbelangen behartigt en verdedigt.

Zulks laat ons toe in onze brieven en verslagen ergerlijke stijlfouten te vermijden. In deze zinnen treffen we werkwoorden aan, die bij het woordje «*band*» passen. We geven zodoende aan onze taal meer kleur, meer leven en meer pit. Wij pleiten geen verzachtende omstandigheden voor de zinloze uitdrukking «vriendenbanden smeden». We verbannen die voor eeuwig...

1° Maar daarom behoeven wij, Hollandse Amerikanen, de *band* niet te *verbreken*, die ons aan ons oude vaderland *hecht*.

2° De *banden* die op het Nederlandse Congres te Essen... met het A.N.V. zijn *aangeknoopt*, blijken van goed materiaal te zijn.

3° ...en de *banden van vriendschap* met andere volkeren nauwer *toe te halen*.

4° De *band* tussen Nederland en Suriname is er nauwer *door aangehaald*.

5° Vooreerst *wordt de band* tussen Nederland en Indië daardoor onbreekbaar *sterk*.

6° Moge de *band* tussen moederland en kolonie steeds *hechter worden*.

7° De bekende Amerikaanse Hollander Eduard Bok heeft... er gewerkt voor de *versterking* der economische en culturele *banden* tussen zijn oude en nieuwe vaderland.

Ten einde de woordenkeus enigszins af te wisselen kunnen we wellicht het woordje *band* ook vervangen door een bijna gelijkwaardige term. Hierom vermelden we deze zin:

8° We gevoelen in deze stad iets van de stam-eenheid, die ons *BINDEN* moet als een SNOER.

BANDEN

Het meervoud van *band*, *banden*, heeft dikwijls

nog een andere... betekenis. Velen zeggen en schrijven: *Een boekwerk in twee banden*.

Hier past, zoals de taalkundige Const. H. Peeters het opmerkte, het woordje *delen*: *Een boekwerk in twee delen*.

Andere taalleraars en -zuiveraars treden de zienswijze van Const. H. Peeters bij:

...Een verwerpelijk germ. is *band 3* i.p.v. *deel 3*, v.e. boekwerk. (*Verklarend Handwoordenboek der Nederlandse Taal*. (Wolters, Groningen, 23e dr.).

Band. In de betekenis van «deel» een germanisme. (*In de doolhof van het Nederlands* door Dr B. C. Damsteegt. Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink, 1949, 2de dr., blz. 3).

TIJDSCHRIFTEN

Arresten en Adviezen van de Raad van State - Juni 1953.

Rechtspraak.

De Gemeentekeure - November - December 1953 - n° 56.

Het congres van de Koninklijke Federatie der Brandweermannen van België.

Tijdschrift voor Gemeenterecht - 11^e en 12^e aflevering - November - December 1953.

Antwoorden op aan ons gestelde vragen. — Belastingen (gemeentelijke). — Kinderbijslagen. — Onderwijs. — Politie-reglementen. — Politie.

Nederlands Juristenblad - afl. 43 - 12 December 1953.

Dr Benno Stokvis, Het couperen van paarden en honden als strafbaar feit. — Mr K. A. F. J. Pliester, Wijziging van de regelen over verbeurdverklaring en vernietiging in strafzaken. — Mr J. J. van Walsem, het nieuwe Burgerlijk Wetboek. — Mr J. A. Waarden, Reclamerecht en cessie.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris - ambt en Registratie - n° 4325 - Zaterdag 12 December 1953.

M. Drukker, De invloed van het rechtsherstel van effecten op de heffing van successierecht (1). — Mr J. J. van Walsem, Het nieuwe B. W., Het antwoord op vraagpunt 38.

Journal des Tribunaux - n° 4002.

Eug. Reumont, La compétence disciplinaire. — Jurisprudence.

Revue Pratique du Notariat Belge - 2370e livraison - 10, 20, 30 novembre 1953.

A. Le Hon, Adjudication de l'immeuble successoral à la femme commune, héritière bénéficiaire. — Bien propre ou commun. Honoraire promérité.